Crna Gora
Državna revizorska institucija

Broj: 02-035/21-221/14
Podgorica, 07.04. 2021. godine

Revizija uspjeha

EFIKASNOST REDOVNOG I INVESTICIONOG ODRŽAVANJA DRŽAVNIH PUTEVA

konačni izvještaj

Podgorica, april 2021. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD 3
1.1. Osnov za reviziju 3
1.2. Cilj revizije i revizorska pitanja 5
1.3. Obim i ograničenja 6
1.4. Kriterijumi revizije 6
1.5. Izvori informacija i metode prikupljanja podataka 6
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR 7
2.1. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva 7
2.2. Uprava za saobraćaj 8
2.3. Redovno i investiciono održavanje državnih puteva 8
3 BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA U CRNOJ GORI 9
3.1. Statistika saobraćajnih nezgoda 10
3.2. Procjena bezbjednosti saobraćaja 10
4. NALAZI REVIZIJE 13
4.1. Planiranje razvoja i održavanja državnih puteva 13
4.2. Investiciono održavanje državnih puteva 17
4.3. Redovno održavanje državnih puteva 25
4.4. Baza državnih puteva 27
4.5. Inspekcijski nadzor u oblasti državnih puteva 28
4.6. Pružanje usluga službe pomoći – informisanja 35
5. ZAKLJUČCI REVIZIJE 40
5.1. Mjere bezbjednosti saobraćaja na državnim putevima 40
6. MIŠLJENJE I PREPORUKE 44

1. UVOD

1.1. Osnov za reviziju

Pravni osnov za vršenje revizije „Efikasnost redovnog i investicionog održavanja državnih puteva“, sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06) i („Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 30. decembra 2020. godine, (DRI Broj:06-357/19),
- Odluci o vršenju revizije od 28. maja 2020. godine (br. 40116/20-023-623/2), u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i g. Zoran Jelić (član Kolegijuma).

Revizija je izvršena u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 3/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja revizije uspjeha („Sl. list CG“, br. 45/17) i
- Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije.

U skladu sa čl. 144. Ustava Crne Gore[1], Državna revizorska institucija Crne Gore (DRI) vrši reviziju zakonitosti i uspješnosti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetima i svim finasijskim poslovima čiji su izvori finansiranja javni ili nastaju korišćenjem državne imovine.

Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji[2], čl. 5. Zakona, Institucija kroz postupak revizije **utvrđuje:**

- **uspješnost** ostvarenja ciljeva poslovanja ili ciljeva pojedinih finasijskih transakcija, programa, projekata, korišćenje ljudskih, finasijskih i drugih resursa subjekata revizije, kao i
- **efekte** ostvarenih ciljeva i rezultata u odnosu na planirane.

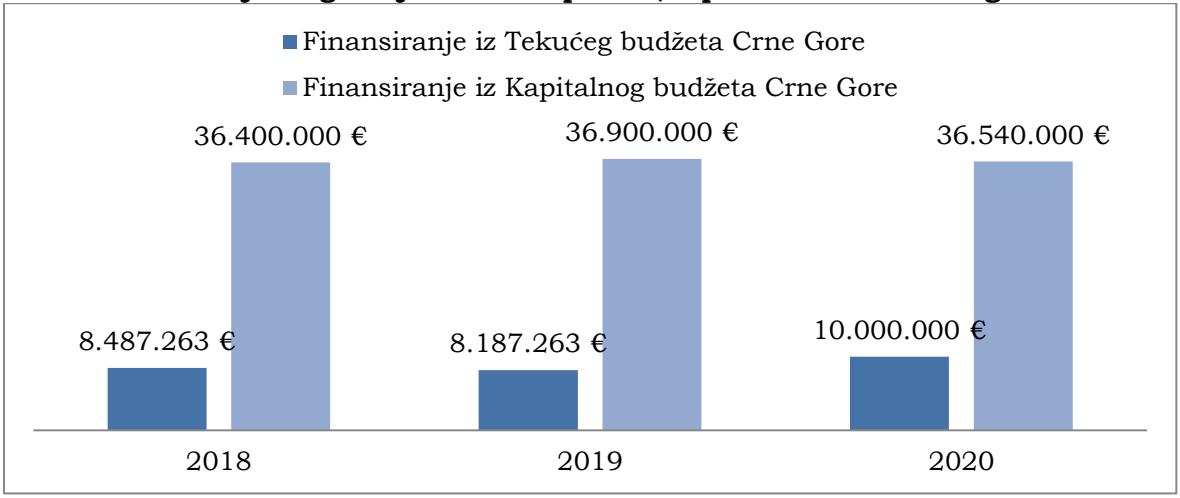
Javni putevi[3] se, u skladu sa Zakonom o putevima[4], moraju održavati da se na njima može vršiti **nesmetan** i **bezbjedan** saobraćaj za koji su namijenjeni.

Izgradnja, rekonstrukcija, održavanje i zaštita državnih puteva u Crnoj Gori finansira se iz sredstava tekućeg budžeta, kapitalnog budžeta i kredita u skladu sa godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja,

[1]("Sl. list CG", br. 38/13)
[2]("Sl. list RCG", br. 28/04, 27/06 i 078/06 i "Sl. list CG", br. 17/07; 73/10; 40/11 i 31/14)
[3] Državni putevi obuhvataju **autoputeve**, **brze saobraćajnice**, **magistralne** i *regionalne* puteve.
[4] ("Sl. list RCG", br. 042/04, Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 73/10, 036/11, 040/11, 092/17).

rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva koje izrađuje Uprava za saobraćaj, a Ministarstvo saobraćaja i pomorstva dostavlja Vladi na usvajanje. U periodu 2018-2020. godine za realizaciju projekata i ugovora koji su se odnosili na izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu državnih puteva godišnjim planovima planiran je iznos od 136.514.526,50€[5].

Grafik 1: Finansijska struktura Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, u periodu 2018-2020. godine

U Strategiji razvoja saobraćaja 2019-2035 navodi se da je „u skorijoj prošlosti, u sektoru drumskog saobraćaja planiran i/ili realizovan značajan broj projekata rekonstrukcija, sanacija, dogradnje trećih traka, u ukupnoj dužini od oko 110km i vrijednosti 110 miliona eura. Ovi projekti su doprinijeli poboljšanju kvaliteta državnih puteva i podizanju nivoa usluga i bezbjednosti. Premda je stanje bezbjednosti saobraćaja poboljšano u posljednjoj deceniji, nivo učinka je još uvijek nizak“[6].

Prema Izvještaju o napretku Crne Gore 2020. godine „u septembru 2019. godine Vlada je usvojila dvogodišnji program za unapređenje bezbjednosti na putevima 2020-2022. Cilj je dalje smanjivanje broja smrtnih slučajeva na putevima, koji su i dalje značajno iznad prosjeka EU. Prema nedavno završenoj procjeni bezbjednosti na putevima, koja je sprovedena u skladu sa Direktivom 2008/96/EC, 55% ispitanih puteva dobili su najlošiju ocjenu i odlikuju se kao putevi sa najmanje performansi[7]“.

Prilikom realizacije infrastrukturnih projekata, koji su finansirani iz sredstava kapitalnog i tekućeg budžeta, Uprava za saobraćaj nije vršila revizije bezbjednosti saobraćaja ocjenjivanjem parametara koji se odnose na karakteristike projekata za putnu infrastrukturu u svim fazama projektovanja, od planiranja do početka eksploatacije puta za novi put, odnosno za rekonstrukciju državne putne infrastrukture u odnosu na bezbjedno odvijanje saobraćaja na njima[8].

[5] U 2018. godini **44.887.263,25€**, u 2019. godini **45.087.263,25€** i u 2020. godini **46.540.000,00€.**

[6] Strana 32 Strategije.

[7] Strana 89, Montenegro 2020 Report; Evropska Komisija, Brisel 6.10.2020.

[8] U izjašnjenju Ministarstva kapitalnih investicija broj: 01-011/21-3245/1 od 29.03.2021. godine navodi se da: „članom 118 stav 2 Zakona o putevima propisano je da se član 56 ovog zakona promjenjuje od 01. janura 2021. godine.

Revizije bezbjednosti saobraćaja vršene su samo za projekte koji su finansirani iz kreditnih sredstava Evropske investicione banke (EIB) i Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EIBRD) i u periodu 2018-2020. godine navedena kreditna zaduženja iznosila su 300.000€.

1.2. Cilj revizije i revizorska pitanja

Cilj revizije je da utvrdi da li postojeći sistem redovnog i investicionog održavnja državnih puteva doprinosi **nesmetanom** i **bezbjednom** odvijanju saobraćaja na magistralnim i regionalnim putevima u Crnoj Gori.

Naime, cilj revizije je da utvrdi da li je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva obezbijedilo neophodne uslove za uspostavljanje efikasnog sistema redovnog i investicionog održavanja državnih puteva. Takodje, da li Uprava za saobraćaj preduzima neophodne aktivnosti na poslovima redovnog i investicionog održavanja državnih puteva. Stoga glavno revizorsko pitanje glasi:

Da li se postupak redovnog i investicionog održavanja državnih puteva sprovodi efikasno, na način da koji omogućava nesmetan i bezbjedan saobraćaj na magistralnim i regionalnim putevima?

Revizorska potpitanja:

Da li je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva obezbijedilo neophodne uslove za realizaciju aktivnosti na redovnom i investicionom održavanju državnih puteva?

- Da li se mjere i aktivnosti na redovnom i investicionom održavanju državnih puteva realizuju u skladu sa srednjoročnim i godišnjim programima i planiranim resursima?
- Da li je Ministarstvo obezbijedilo neophodne uslove za realizaciju mjera bezbjednosti saobraćaja na državnim putevima (ocjena uticaja na bezbjednost saobraćaja, revizija bezbjednosti, provjera bezbjednosti) ?
- Da li Ministarstvo sprovodi odgovarajući postupak inspekcijskog nazora u oblasti državnih puteva?

Da li Uprava za saobraćaj sprovodi neophodne aktivnosti na redovnom i investicionom održavanju državnih puteva ?

- Da li se sprovodi odgovarajući postupak javnog oglašavanja, zaključivanja ugovora o redovnom i investicionom održavanju državnih puteva i praćenja realizacije ugovorenih obaveza?
- Da li Uprava raspolaže odgovarajućim evidencijama državnih puteva tj. bazom podataka?
- Da li se prilikom realizacije investicionih projekata sprovode mjere bezbjednosti saobraćaja (revizija bezbjednosti saobraćaja, rangiranje državnih puteva prema bezbjednosti saobraćaja)?

1.3. Obim i ograničenja

Postupkom revizije bili su obuhvaćeni Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Uprava za saobraćaj i izvršen je pregled dokumentacije koja se odnosi na period poslovanja 2018-2020. godine.

Revizijom je bio obuhvaćen način i postupak izrade planskih dokumenata koja su utvrđena Zakonom[9], a odnose se na oblasti izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva i praćenje njihove realizacije. Zatim, sprovođenje mjera bezbjednosti saobraćaja prilikom realizacije infrastrukturnih projekata, realizaciju obaveza iz ugovora sa izvođačima radova na redovnom i investicionom održavanju državnih puteva, način i postupak sprovođenja inspekcijskog nadzora u oblasti državnih puteva.

1.1. Kriterijumi revizije

Prilikom ocjene realizacije planskih dokumenata u oblasti redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva korišćeni su kriterijumi:

- procenat realizacije planiranih aktivnosti;
- rokovi utvrđeni planskim dokumentima od Uprave za saobraćaj.

Kriterijumi za ocjenu efikasnosti Uprave za saobraćaj prilikom sprovođenja aktivnosti na redovnom i investicionom održavanju državnih puteva utvrđeni su Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata[10], Zakonom o javnim nabavkama[11], ugovorima sa izvođačem radova na poslovima redovnog i investicionog održavanja državnih puteva, izvještajima o izvedenim radovima.

Kriterijumi za ocjenu načina i postupka vršenja inspekcijskog nadzora državnih puteva određen je zakonom i podzakonskim aktima kojima se uređuje oblast inspekcijskog nadzora, godišnjim planovima kontrola i procenatom njihove realizacije, kao i obimom izvršenih kontrola (vršenje inspekcijskog nadzora u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sitematizaciji radnih mjesta, procentom državnih puteva koji je bio obuhvaćen postupkom inspekcijkog nadzora).

Ocjena sprovedenih mjera bezbjednosti saobraćaja, koje su utvrđene Zakonom o putevima[12], određena je u odnosu na fazu njihove realizacije.

1.2. Izvori informacija i metode prikupljanja podataka

Primaran izvor informacija, u postupku revizije, predstavljala je dokumentacija Ministarstva saobraćaja i pomorstva u dijelu:

[9] Zakon o putevima ("Sl. list CG", br. 082/20) i Zakon o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).
[10] "Sl. list CG", br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19, 082/20.
[11] "Sl. list CG", br. 074/19.
[12] Zakon o putevima ("Sl. list CG", br. 082/20) i Zakon o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).

- načina i postupka izrade i donošenja srednjoročnih i godišnjih planova redovnog i investicionog održavanja državnih puteva;
- određivanja prioriteta u realizaciji projekata investicionog održavanja zasnovanih na objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima;
- realizaciji projekata koji su utvrđeni planskim dokumentima i sprovođenju mjera bezbjednosti saobraćaja;
- inspekcijskih kontrola/pregleda Direkcije za inspekcijski nadzor državnih puteva (godišnji planovi kontrola, zapisnici o inspekcijskom nadzoru, rješenja itd).

Primaran izvor informacija predstavljala je i dokumentacija Uprave za saobraćaj u dijelu realizacije projekata investicionog održavanja prema utvrđenim rokovima i planiranim budžetskim sredstvima, sprovođenja postupka javnih nabavki i izbor izvođača radova za poslove redovnog i investicionog održavanja i uspostavljanja funkcionalne baze podataka (baza državnih puteva i baza putnih podataka).

Dodatan izvor informacija predstavljale su strategije, analize, izvještaji o bezbjednosti saobraćaja i informacije pribavljene od Ministarstva unutrašnjih poslova, studije i statistika MONSTAT-a, analize Udruženja sudskih vještaka o stanju i bezbjednosti na putevima i saobraćajnim nezgodama, Globalne organizacije za prevenciju u drumskom saobraćaju - PRI[13], Evropske organizacije za primjenu propisa u drumskom saobraćaju - CORTE[14], Evropskog foruma instituta koji se bave istraživanjima u drumskom saobraćaju - FERSI[15], statistika EU itd.

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

Direktorat za državne puteve Ministarstva saobraćaja i pomorstva vrši poslove koji se, između ostalog, odnose na na vođenje razvojne politike o oblasti državnih puteva, praćenje stanja u oblasti državnih puteva, bezbjednosti državnih puteva, evidentiranje utroška sredstava za putnu infrastrukturu, vođenje evidencije o stanju državnih puteva, učestvovanje u izradi planova i programa održavanja putne infrastrukture itd.

Direktorat je u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva iz aprila 2019. godine organizovan u tri direkcije:

1. Direkcija za održavanje i bezbjednost državnih puteva;
2. Direkcija za infrastrukturne investicije;
3. Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva:

[13] La Prévention Routière Internationale.
[14] Confederation of Organizations in Road Transport Enforcement.
[15] Forum of European Road Safety Research Institutes.

2.2. Uprava za saobraćaj

Upravljanje, razvoj, gradnja, rekonstrukcija, održavanje i zaštita državnih puteva nadležnost je Uprave za saobraćaj. Osim učestvovanja u izradi strategija, srednjoročnog programa i godišnjih planova u oblasti saobraćaja Uprava za saobraćaj pripremu pozive na javno nadmetanje, sprovodi postupak ustupanja radova za izradu tehničke dokumentacije i izvođenju radova na izgradnji, rekonstrukciji, redovnom i investicionom održavanju. Organizuje stručne kontrole kvaliteta izvedenih radova.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za saobraćaj iz marta 2019. godne utvrđen je Sektor za građenje, rekonstrukciju i održavanje državnih puteva, organizovan u tri odsjeka: Odsjek tehničke pripreme, Odsjek za građenje i rekonstrukciju državnih puteva i Odsjek za održavanje i zaštitu državnih puteva.

2.3. Redovno i investiciono održavanje državnih puteva

Prema odredbama Zakona o putevima[16] državni putevi se kategorišu kao:

- autoput;
- brza saobraćajnica;
- magistralni put; i
- regionalni put.

Ukupna dužina puteva u Crnoj Gori iznosi oko 7.000 km od kojih 1.850 km sačinjavaju magistralni i regionalni putevi, dok se ostatak odnosi na lokalne puteve. U ovom trenutku ne postoje izgrađeni autoputevi, dok magistralni putevi, koji povezuju glavne gradske centre, imaju jedan kolovoz sa jednom voznom trakom po smjeru (i trećom preticajnom trakom na nekim mjestima). Preostali dio putne mreže čine regionalni i lokalni putevi nižeg standarda projektovanja.[17]

Javni putevi se moraju održavati u takvom stanju da se na njima može vršiti nesmetan i bezbjedan saobraćaj za koji su namijenjeni, a na način i pod uslovima koji su određeni zakonom i drugim propisima o javnim putevima i propisima o bezbjednosti saobraćaja na javnom putu.

Održavanje državnih puteva obuhvata redovno i investiciono održavanje[18]. Radovi na **redovnom održavanju** javnih puteva, između ostalog, obuhvataju:

1. pregled, utvrđivanje i ocjenu stanja javnih puteva i objekta;
2. mjestimično popravljanje kolovozne konstrukcije, potpornih i obložnih zidova, obloga i ostalih elemenata trupa puta;
3. čišćenje kolovoza i ostalih elemenata puta u granicama putnog pojasa;
4. uređivanje bankina;
5. uređivanje i očuvanje kosina, nasipa, usjeka i zasjeka;
6. postavljanje, popravku i zamjenu nedostajućih i uništenih, odnosno oštećenih saobraćajnih znakova;

[16] Član 8 Zakona o putevima ("Sl. list CG", br. 082/20).
[17] Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035, strana 14.
[18] Član 37 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).

7. obnavljanje i čišćenje saobraćajne signalizacije (horizontalne i vertikalne signalizacije);
8. održavanje i sanaciju elektrotehničkih i mašinskih instalacija u tunelima;
9. čišćenje snijega i leda sa kolovoza javnog puta i kolovoza autobuskih stajališta, bankina i rigola, posipanje kolovoza u krivinama i većim nagibima puta, kao i na mostovima u slučaju poledice;
10. košenje trave i uređivanje zelenih površina na putu i u putnom pojasu itd.

Radovi na **investicionom održavanju** državnih puteva su građevinski radovi koji, između ostalog, obuhvataju:

1. poboljšanje konstruktivnih elemenata puta, ublažavanje uzdužnih nagiba, promjenu poprečnog nagiba kolovoza, ispravku elemenata horizontalnih i vertikalnih krivina, proširenje i zamjena kolovozne konstrukcije, bankina, ostalih elemenata trupa puta, poboljšanje elemenata raskrsnica u nivou i sl.;
2. izradu, obnavljanje i zamjenu dotrajalih propusta i drenažnih sistema, potpornih i obložnih zidova, složenih dilatacionih naprava i sl;
3. opravku mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka i vijadukata i antikorozivnu zaštitu čeličnih elemenata;
4. zamjenu provizornih i dotrajalih mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka i vijadukata do 15 metara dužine;
5. sanaciju klizišta i odrona;
6. opravku tunela, zamjena drenažnih sistema, hidroizolacija, konstruktivna sanacija ili zamjena tunelse obloge, izrada rasvjete i ventilacije u tunelima itd.

3. BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA U CRNOJ GORI

Bezbjednost saobraćaja, između ostalog, predstavlja jedan od ključnih elemenata za procjenu društvenih troškova. Saobraćajne nezgode ne predstavljaju samo saobraćajni problem, već i zdravstveni, ekonomski i privredni problem, a sa većim brojem saobraćajnih nezgoda i njihovih posljedica rastu ukupni društveni troškovi.

U razvijenim zemljama u svijetu saobraćajne nezgode čine od 2% do 4% ukupnog bruto nacionalnog dohotka, što predstavlja prilično opterećenje za društvo, pa čak i za najrazvijenije zemlje u svijetu. Situacija nije različita ni u Crnoj Gori i, zavisno od primjenjenog modela za procjenu troškova saobraćajnih nezgoda, isti se kreću u granicama od 100 do 200 miliona evra, što čini oko 2% do 4% bruto nacionalnog dohotka. Ili, može se reći da Crna Gora godišnje od saobraćajnih nezgoda ”gubi” **najmanje 100 miliona evra**[19].

[19] STUDIJA BEZBJEDNOST RANJIVIH UČESNIKA U SAOBRAĆAJU U CRNOJ GORI SA PREDLOGOM MJERA- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva; septembar 2020. godine, strana 6.

3.1. Statistika saobraćajnih nezgoda

Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova ukupan broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori pokazivao je tendenciju smanjenja u periodu od 2009- 2015. godine, međutim od 2015-2019. godine je u porastu.

Tabela 1: Broj saobraćajnih nezgoda, u periodu 2009-2019. godine prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova[20]

Broj saobraćajnih nezgoda	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nezgode sa materijalnom štetom	8.394	7.618	7.068	6.886	3.998	4.197	3.390	3.531	3.847	4.017	4.286
Nezgode sa nastradalim licima	1.718	1.520	1.451	1.217	1.266	1.334	1.554	1.698	1.831	1.855	1.924
Nezgode sa poginulim licima	52	54	33	21	28	36	27	27	37	24	28
Nezgode sa poginulim i povrijeđenim licima	35	26	19	21	22	20	18	29	18	21	17
Nezgode sa povrijeđenim licima	1.631	1.440	1.399	1.175	1.216	1.278	1.509	1.642	1.776	1.810	1.879
Ukupno:	10.112	9.138	8.519	8.103	5.264	5.531	4.944	5.229	5.678	5.872	6.210

Ministarstvo unutrašnjih poslova u Programu poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju 2020-2022. godine navodi da porast broja motornih vozila i njihov tehnološki razvoj nije praćen odgovarajućim razvojem putne mreže. Ova neusaglašenost doprinosi povećanju broja saobraćajnih nezgoda. Pri čemu je poboljšanje bezbjednosti u drumskom saobraćaju veoma kompleksan izazov kako na nacionalnom tako i na regionalnom i globalnom nivou. Rješenje ovog izuzetno složenog problema je u multisektorskom, multitematskom i muldidisciplinarnom pristupu uz angažovanje svih segmenta društva[21].

3.2. Procjena bezbjednosti saobraćaja

Izvještaj o procjeni bezbjednosti na putevima u Crnoj Gori izrađen u januaru 2020. godine, u okviru projekta koji je finansiran od strane Evropske unije.[22]

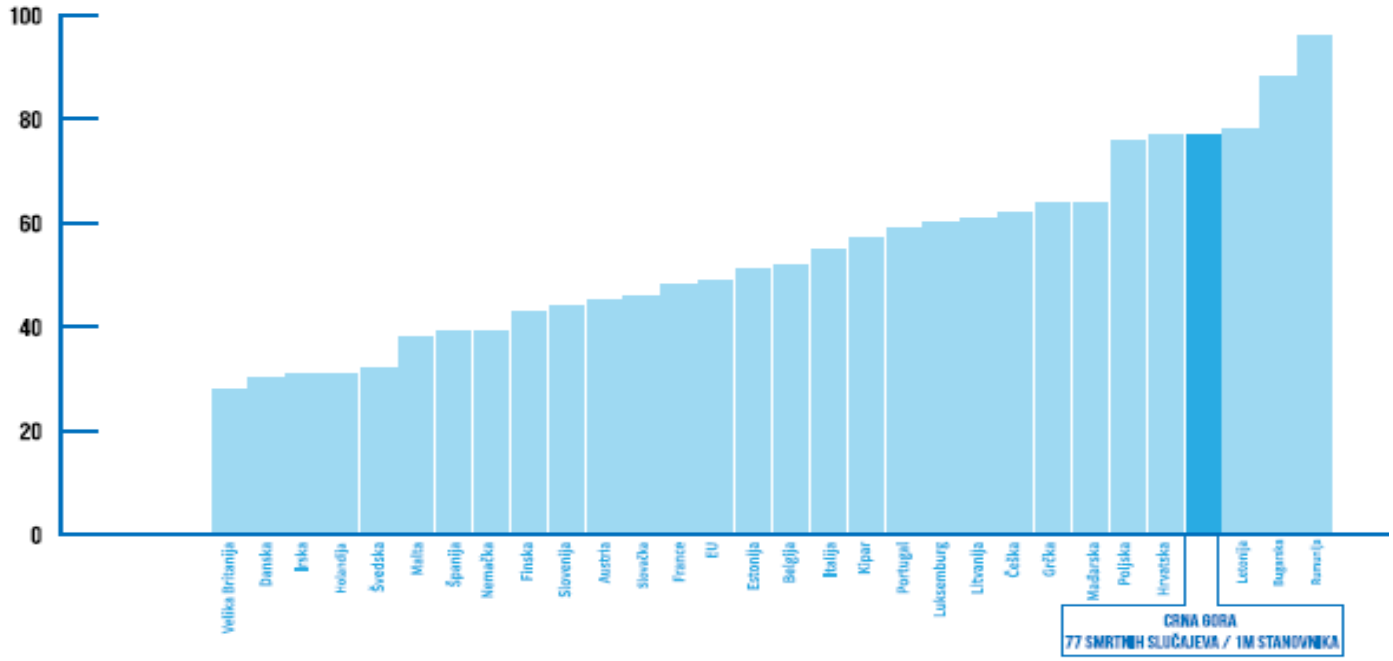
[20] PROGRAM POBOLJŠANJA BEZBJEDNOSTI U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU ZA PERIOD 2020-2022.GODINA S AKCIONIM PLANOM 2020-2022.GODINA; Ministarstvo unutrašnjih poslova- Vlada Crne Gore, septembar 2019. godine, strana 20. IZVJEŠTAJ O STANJU BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA ZA 2019. GODINU; Ministarstvo unutrašnjih poslova, mart 2020. godine, strana 5.

[21] Strana 5 Programa.

[22] Ugovor broj: CFCU/MNE/065- Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 470,000€. Glavne aktivnosti projekta bile su mapiranje rizika djelova puta, zasnovan na saobraćajnim

U izvještaju se navodi da je 665 ljudi izgubilo život na crnogorskim putevima u periodu 2009-2018. U tom periodu Crna Gora je smanjila broj smrtnih slučajeva na putevima za 50%, ispunjavajući tako cilj postavljen za kraj 2019. godine. Međutim, stopa smrtnih slučajeva na 1 milion stanovnika je i dalje veća od stope u zemljama sa najboljim performansama u Evropi[23].

Grafik 2: Uporedni prikaz broja smrtnih slučajeva na 1 milion stanovnika za 2018. godinu

Prilikom navedene procjene bezbjednosti saobraćaja analizirani putevi u Crnoj Gori i ocijenjeni kroz postupak ocjenjivanja bezbjednosti puteva sistemom zvjezdica. Skoro 80% puteva za putnike u vozilima ima ocjenu od 1 ili 2 zvjezdice, od maksimalnih 5 koje se dodjeljuju za najsigurnije puteve. Prema iRAP[24] metodologiji, zemlje treba da teže da postignu minimum od 3 zvjezdice za sve svoje puteve. Samo 2% puteva (39,5 km) je dobilo ocjenu 4 ili 5 zvjezdica, nasuprot tome, skoro 55% puteva (više od 1000 km) dobilo je nižu ocjenu od 1 zvjezdice.

Kada su u pitanju magistralni i regionalni putevi u Crnoj Gori, identifikovane su i dionice sa najlošijim performansama za putnike u vozilu.

nesrećama i podacima koji će pokazati performanse bezbjednosti na putevima mjerenjem i mapiranjem stope smrtnosti i ozbiljnih povreda- Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva saobraćaja i pomorstva za 2019. godinu, strana 15.

[23] Procjena bezbjednosti na putevima u Crnoj Gori; IMC worldwide; Vlada Crne Gore-Ministarstvo saobraćaja i pomorstva; januar 2020. godine; strana 2.

[24] U poslednje dvije decenije razvijeno je nekoliko načina za ocjenjivanje bezbjednosti puteva. Među njima se posebno ističe RAP (Road Assessment Program) i to EuroRAP, USRAP, iRAP itd.

Tabela 2: Dionice magistralnih i regionalnih puteva sa najlošijim performansama za putnike u vozilu prema „Pocjeni bezbjednosti saobraćaja u Crnoj Gori[25]“

MAGISTRALNI PUTEVI (M – putevi)	REGIONALNI PUTEVI (R- putevi)
M-2 (dionica 2.1+2.2) Petrovac – Virpazar	R-6 (dionica 6.1) Most Zeleni - Vuča
M-2 (dionica 2.6+2.9) Bioče – Mioska- Kolašin- Mojkovac- Slijepač Most	R-9 (dionica 9.1) Murino- Bjeluha
M-3 (dionica 3.1) Šćepan Polje- Plužine	R-13 (dionica 13.1) Bioče- Mateševo
M-3 (dionica 3.3+3+4) Jasenovo Polje- Vir- Nikšić	R-16 (dionica 16.1) Plužine- Trsa- Pošćenski kraj
M-6 (dionica 6.2) Trlica- Pljevlja	R-19 (dionica 19.1) Mateševo- Andrijevica
M-7 (dionica 7.2) Vilusi – Ilino Brdo	R-21 (dionica 21.1) Mioska- Semolj- Boan- Tušina

[25] Strana 14.

4. NALAZI REVIZIJE

4.1. Planiranje razvoja i održavanja državnih puteva

Postupak planiranja i razvoja državnih puteva u periodu 2018-2020. godine nije bio zasnovan na definisanju prioritetnih zadataka koji se zasnivaju na objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima[26], kako je utvrđeno Zakonom o putevima.

Odnosno, postupak planiranja razvoja i održavanja državnih puteva, u navedenom periodu, temeljio se na višegodišnjim strategijama[27], koje su na predlog Ministarstva saobraćaja i pomorstva usvojene od strane Vlade Crne Gore.

Cilj i zadaci strategije razvoja i održavanja državnih puteva trebalo je da budu realizovani srednjoročnim programom razvoja i održavanja državnih puteva, koji se u skladu sa Zakonom o putevima, donosi na period od **četiri godine**. Srednjoročni program je, između ostalog trebalo da definiše prioritete zadataka u skladu sa objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima. Navedeni dokument **nije izrađivan** od strane Uprave za saobraćaj i Ministarstva saobraćaja i pomorstva i **nije** dostavljan Vladi na usvajanje.

Shodno važećem Zakonu o putevima u periodu vršenja revizije (2018-2020), izrada srednjoročnog programa određena je kao nadležnost Uprave za saobraćaj, a Ministarstvo saobraćaja i pomorstva učestuje u izradi planova održavanja putne infrastrukture[28] i iste dostavlja Vladi na usvajanje.

Realizacija projekata investicionog održavanja, izgradnje i rekonstrukcije državnih puteva realizovana je u skladu sa godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva koje je, u periodu 2018-2020. godine izrađivala Uprava za saobraćaj.

Državni revizor je u postupku revizije utvrdio da, prilikom izrade godišnjih planova redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, od strane Uprave za saobraćaj, ne postoji:

- lista prioritetnih projekata investicionog održavanja državnih puteva;
- utvrđeni kriterijumi na osnovu kojih se određuju prioriteti prilikom izbora projekata investicionog održavanja državnih puteva;
- jasno utvrđen postupak donošenja odluka o investicionim projektima koji će, u skladu sa godišnjim planom, biti finansirani iz sredstava tekućeg i kapitalnog budžeta.

Strategija razvoja i održavanja državnih puteva

Strategijom razvoja saobraćaja 2019-2035[29] utvrđeni su ciljevi u oblasti razvoja i održavanja državnih puteva, i to:

---

[26] Član 19 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).

[27] Strategija razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035 i Strategija razvoja saobracaja Ministarstva saobracaja i pomorstva.

[28] U čl. 5 (tada važećeg) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva saobraćaja i pomorstva iz aprila 2019. godini, navodi se da Direktorat za državne puteve, između ostalog, učestvuje u izradi planova putne infrastrukture.

[29] Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, 2019.

- održavanje adekvatnog nivoa usluge na državnoj putnoj mreži[30];
- poboljšanje nivoa bezbjednosti na državnoj putnoj mreži[31].

U cilju održavanja adekvatnog nivoa usluge na državnoj putnoj mreži predložene su i mjere: rekonstrukcije dionica državnih puteva i unapređenje putne infrastrukture do destinacija za odmor i rekreaciju (skijališta i primorska odmarališta)[32]. Dodatni segmenti koji zahtijevaju unaprijeđenje (rekonstrukciju) odnose se na povezivanje između Podgorice i granice sa Bosnom i Hercegovinom i Kosovom, kako bi se pospiješilo obavljanje pojačanog saobraćaja između Crne Gore i ovih zemalja.

Strategijom su određene dionice državnih puteva na kojima je do 2025. ili 2035. godine potrebno izvršiti rekonstrukciju/unapređenje.

Tabela 3 : Dionice državnih puteva koje zahtijevaju rekonstrukciju i unaprijeđenje u skladu sa Strategijom razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035[33]

r/b	Dionica puta	Godina završetka	
		2025	2035
1	Berane-Kolašin	√	
2	Bijelo Polje-Ribarevina	√	
3	Danilovgrad – Nikšić	√	
4	Debeli brijeg-Herceg Novi	√	
5	Vrulja-Mijakovići	√	
6	Krstac-Ivanova korita	√	
7	Tivat-Jaz (Budva)	√	
8	Lepenac-Ribarevina	√	
9	Ribarevina-Poda-Berane	√	
10	Berane-tunel Lokve	√	
11	Kamenovo-Petrovac-Bar	√	
12	Cetinje-Ĉevo	√	
13	Berane-Trpezi-Kalače	√	
14	Cetinje-Njeguši	√	
15	Slijepač most –Tomaševo-Pljevlja	√	
16	Mojkovac-Ribarevina	√	
17	Obilaznica Bijelo Polje-Ribarevina	√	
18	Podgorica-Danilovgrad	√	
19	Dinoša-Cijevna Zatrijebačka	√	
20	Pljevlja-Metaljka	√	
21	Ulcinj-Sukobin	√	
22	Podvode-Petnjica	√	
23	Obilaznica Rožaje II faza	√	
24	Podgorica-Tuzi-granični prelaz Božaj	√	
25	Rožaje-Špiljani	√	
25	Mojkovac-Lubnice	√	
27	Nikšić – Vilusi	√	
28	Plužine-Nikšić		√
29	Andrijevica – Vuče – granica sa Kosovom		√
30	itd	*	

*Plan redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva (magistralni i regionalni) je kontinuiran proces koji se ažurira na godišnjem nivou, a doprinosi unapređenju kvaliteta, bezbjednosti i nivoa usluga mreže državnih puteva u Crnoj Gori.

[30] Specifični cilj 2.1.
[31] Specifični cilj: 3.1.
[32] Strana 90 Strategije razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035.
[33] Strana 91 Strategije razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035.

Strategijom razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035 planirano je i poboljšanje nivoa bezbjednosti na državnoj putnoj mreži[34] kroz završetak planiranih projekata rekonstrukcije puteva (2018-2021) i poboljšanje signalizacije i opreme puta na magistralnim putevima[35].

Srednjoročni program razvoja i održavanja državnih puteva

Strategija razvoja i održavanja državnih puteva utvrđuje cilj i zadatke, njihovu dinamiku i obim realizacije, okvir potrebnih finansijskih sredstava i izvore finansiranja[36].

Srednjoročnim programom realizuju se cilj i zadaci strategije razvoja i održavanja državnih puteva, odnosno definišu se:

- prioriteti zadataka na razvoju i održavanju državnih puteva,
- finansijskih sredstava za njihovu realizaciju;
- dinamika i obim realizacije pojedinih planskih zadataka u planskom razdoblju;
- definisanje prioritetnih zadataka mora se zasnivati na objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima[37].

Ministarstvo pomorstva i saobraćaja i Uprava za saobraćaj, u periodu 2018-2020 godine **nijesu izrađivali i dostavljali Vladi srednjoročni program razvoja i održavanja državnih puteva**. Na taj način i postupak realizacije investicionih projekata u oblasti državnih puteva nije bio zasnovan na pioritetnom utvrđivanju zadataka i unaprijed definisanim objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.

Godišnji plan redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva

Uprava za saobraćaj je, u periodu obuhvata revizije ili u periodu 2018-2020. godine, izrađivala i dostavljala Ministarstvu saobraćaja i pomorstva godišnje planove redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva. Za realizaciju navedenih planova Uprava za saobraćaj je, u periodu 2018-2020. godine planirala iznos od 136.154.526,50€ iz sredstava tekućeg i kapitalnog budžeta. Kreditna zaduženja planirana su u iznosu od 300.000,00€ iz sredstava kredita Evropske investicione banke (EIB) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EIBRD)[38] i odnosila su se na realizaciju projekta rekonstrukcije magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori u 2019. godini.

[34] Specifični cilj 3.1.
[35] Strana 95 Strategije razvoja saobraćaja – Crne Gore 2019-2035.
[36] Član 18 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).
[37] Član 19 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).
[38] EIB – 200.000€ i EBRD -100.000€

Tabela 4: Pregled radova i finansijskih sredstva Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva Uprave za saobraćaj

Pregled radova i finansijskih sredstava		2018	2019	2020
1	Redovno održavanje i zaštita državnih puteva	8.187.263,25€	8.187.263,25€	10.000.000€
2	Služba pomoći i informisanja na javnim putevima	300.000€		
3	Program rješavanja uskih grla na saobraćajnoj mreži	7.400.000€	2.600.000€	5.000.000€
4	Rekonstrukcija magistralnih i regionalnih puteva	23.000.000€	27.300.000€	25.200.000€
5	Program sanacija mostova, klizištai kosina na magistralnim i regionalnim putevima	1.500.000€	1.500.000€	1.500.000€
6	Investiciono održavanje magistralnih i regionalnih puteva, projektovanje, revizije, eksproprijacija, nadzor	2.500.000€	2.500.000€	1.840.000€
7	Investiciono presvlačenje magistralnih i regionalnih puteva	2.000.000€	3.000.000€	3.000.000€
	UKUPNO:	44.887.263,25€	45.087.263,25€	46.540.000,00€

Uprava za saobraćaj je, u okvirima planiranih sredstava, sprovodila aktivnosti na realizaciji 10 projekata investicionog održavanja državnih puteva. Uprava za saobraćaj, u periodu obuhvata revizije (2018-2020. godina), **nije raspolagala listom prioritetnih projekata investicionog održavanja** državnih puteva. Takodje nije utvrdila kriterijume na osnovu kojih se određuju prioriteti prilikom izbora projekata investicionog održavanja državnih puteva i jasno utvrđene nadležnosti u izboru i sekelciji investicionih projekata koji će, u skladu sa godišnjim planom, biti finansirani iz sredstava tekućeg i kapitalnog budžeta.

Državni revizor je u postupku revizije utvrdio da realizacija projekata investicionog održavanja (od perioda izrade tehničke dokumentacije do okončanja izvođenja radova) traje značajno duže nego što je navedeno u godišnjim planovima. Izvještaji o realizaciji planova redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva koji su izrađivani od strane Uprave za saobraćaj **ne pružaju potpune informacije** o realizaciji projekata investicionog održavanja državnih puteva, kao što su:

- ukupno utrošena budžetska sredstva koja su bila neophodna za realizaciju pojedinačnog projekta na investicionom održavanju;
- potpune informacije o problemima u realizaciji investicionog projekta (neizvršavanje ugovorenih obaveza, raskidi ugovora, nepotpune informacije o tenderskim postupcima itd).

Direktorat za državne puteve Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u periodu 2018-2020. godine nije učestvovao u izradi planova održavanja putne infrastrukture i nije obezbjeđivao kontrolu njihove realizacije[39].

4.2. Investiciono održavanje državnih puteva

Uprava za saobraćaj je, u periodu obuhvata revizije 2018-2020. g., sprovodila aktivnosti na realizaciji 10 projekata investicionog održavanja državnih puteva u skladu godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, i to:

1. Sanacija klizišta Debeli brijeg, na magistralnom putu M-2, km 854+000 Debeli brijeg- Kamenari (međugranična zona);
2. Sanacija nestabilne kosine Sućeska na regionalnom putu Andrijevica- Plav;
3. Sanacija mosta Trmanje na magistralnom putu Podgorica-Kolašin;
4. Sanacija klizišta Besnik na magistranom putu M-2(M-5) Rožaje-Špiljani i na sanaciji zida i kosine na lokalitetu „Zeleni“;
5. Sanacija osam mostova na regionalnom putu R-10 Slijepač most – Tomaševo-Pavino polje;
6. Sanacija zidova na regionalnom putu R-10 Slijepač most-Pljevlja;
7. Sanacija klizišta „Gnjili potok“ na regionalnom putu R-20 Mateševo-Andrijevica;
8. Sanacija 4 klizišta, i to: Plužine (M-3, km 27+200), „Provalija (M-6, km 14+650), „Gradac“ (M-6, km 21+500) i „Brvenica“ (R-18, km 13+060);
9. Sanacija pet klizišta na regionalnom putu Mateševo- Andrijevica;
10. Sanacija klizišta „ Markovići“ na regionalnom putu Cetinje – Budva II faza: izrada odvodnih kanala.

Prema dokumentaciji koju je dostavila Uprava za saobraćaj i izvještajima o realizaciji plana redovnog i investicionog održavanja rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, u periodu vršenja revizije, šest projekata je bilo okončanao dok su aktivnosti na realizaciji četiri investiciona projekta bili u toku.

Analizom dokumentacije koja se odnosi na realizaciju navedenih projekata investicionog održavanja državnih puteva državni revizor je utvrdio da Uprava za saobraćaj nije blagovremeno reagovala u slučaju hitnih postupaka i u skladu sa zapisnicima inspekcijskih kontrola.

[39] U članu 5 Pravilnika o unutrašnjj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva saobraćaja i pomorstva iz aprila 21019. godini, navodi se da Direktorat za državne puteve, između ostalog, učestvuje u izradi planova putne infrastrukture.

Sanacija klizišta Debeli brijeg, na magistralnom putu M-2, km 854+000 Debeli brijeg- Kamenari (međugranična zona);

Projektom sanacije klizišta Debeli brijeg bila je predviđena je sanacija klizišta u dužini 0,17 km. Odnosno, izrada kontrafora (trideset komada), produžne grede, ojačanje postojećeg potpornog zida i zamjena kolovozne konstrukcije. Izrada tehničke dokumentacije okončana je 2014. godine[40], a Odluka[41] o pokretanju postupka javne nabavke za ustupanje izvođenja radova na sanaciji klizišta Debeli brijeg donesena 2018. godine. U međuvremenu je sprovedeno nekoliko postupaka javnih nabavki za izvođača radova od kojih su tri obustavljena i jedan ugovor sa izvođačem radova raskinut.

Na osnovu sprovedenog postupka javne nabavke Uprava za saobraćaj je 29.01.2019. godine potpisala Ugovor o građenju[42] sa „Briv construction" DOO Kotor, prema kojem je izvođač radova bio obavezan da radove kompletno završi u roku od 120 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao, za ukupnu cijenu sa računatim PDV-om u iznosu od 574.180,27€.

Konačan obračun izvedenih radova[43], dostavljen je od strane izvođača radova „ Briv construction" DOO u iznosu od 524.806,21€.

Uprava za saobraćaj je 02.10.2019. godine donijela Rješenje[44] o imenovanju Komisije za interni tehnički pregled radova na sanaciji klizišta, na osnovu koga je Komisija sačinila Izvještaj[45] i utvrdila nalaze, primjedbe i preporuke. Predlog Komisije u Izvještaju je da investitor- Uprava za saobraćaj ne prihvati radove na sanaciji klizišta Debeli brijeg dok se ne otklone primjedbe navedene u izvještaju.

Komisija je drugim Izvještajem[46] od 11.11.2019. godine utvrdila da je izvođač radova postupio po prethodno utvrđenim primjedbama i predložila da investitor- Uprava za saobraćaj prihvati radove izvedene na sanaciji klizišta Debeli Brijeg na magistralnom putu M-1 Debeli Brijeg- Herceg Novi, km 854+000.

Sanacija nestabilne kosine „Sućeska" na regionalnom putu Andrijevica- Plav

Projektom je bila predviđena izgradnja potpornog zida u dužini od 100 m sa gornje strane puta kao i uklanjanje labilnih kamenih blokova sa kosine usjeka koja će biti zaštićena putarskom mrežom i anker sidrima. Zbog izmještanja trase puta prema koritu rijeke Lim, u nožici nasipa izveden je zid dužine 70 m.

[40] Ugovor o uslugama izrade tehničke dokumentacije za sanaciju klizišta Debeli brijeg broj 01-8197/1 od 29.10.2014. godine i Neposredni sporazum za vršenje revizije tehničke dokumentacije broj: 01-10233/1 od 25.12. 2014. godine.
[41] Odluka o pokretanju postupka javne nabavke broj: 01-9812/1 od 08.10.2018. godine.
[42] Broj: 01-10775/1 od 29.01.2019. godine.
[43] Okončana situacija sanacija klizišta Debeli brijeg broj: 02-8668/1 od 06.08.2019. godine.
[44] Broj: 03-10121/1.
[45] Broj:02-11437/1 od 31.10.2019. godine.
[46] Broj: 02-11437/2

Prema dokumentaciji koju je dostavila Uprava za saobraćaj postupak izrade i revizije tehničke dokumentacije sproveden je 2007. godine. Odluka[47] o pokretanju postupka javne nabavke za ustupanje izvođenja radova na sanaciji nestabilne kosine Sućeska donesena 25.06.2018. godine.

Uprava za saobraćaj je 11 godina nakon sprovedenog postupka izrade tehničke dokumentacije započela postupak javnih nabavki za izvođača radova, obzirom da je Glavni inspektor za državne puteve u više navrata dopisima i inspekcijskim zapisnicima upoznavao nadležne sa problemom stabilnosti putne kosine na lokalitetu „Sućeska". Prema navodima Glavnog inspektora za državne puteve od 05.02.2018. godine[48]: „predmetna kosina je još od ranije evidentirana kao kritična i veoma opasna i do sada u cilju sanacije ove kosine nijesu preduzete gotovo nikakve mjere osim minimalnih, koje se ogledaju u čišćenju kolovoza nakon već događenog odrona u cilju uspostavljanja elementarne prohodnosti saobraćaja i postavljanja putarskih mreža i parapetnih zidova, koji imaju funkciju da umanje očekivanu količinu materijala sklonog osipanju na kolovoznu površinu".

Ugovor[49] o građenju potpisan 03.09.2018. godine sa „Crnagoraput" AD Podgorica. Izvođač je bio obavezan da sve radove izvede za ukupnu cijenu sa uračunatim PDV-om u iznosu od 477.460,24€ i roku od 90 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao. Aneksom[50] ugovora od 19.12.2018. godine utvrđena je obaveza izvođača radova da radove iz ugovora o građenju kompletno dovrši i preda naručiocu najkasnije do 31.05.2019. godine.

Okončana situaciju[51] dostavljena je od strane „Crnagoraput" AD 23.10.2019. godine.

Izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova na sanaciji klizišta na osnovu rješenja Uprave za saobraćaj i sačinjen Izvještaj[52] Komisije uz predlog da investitor - Uprava za saobraćaja prihvati radove izvedene na sanaciji nestabilne kosine Sućeska, pri čemu je potrebno izvršiti preporuke iz Izvještaja uz odgovarajuću stručnu kontrolu. Dopunom izvještaja Komisije za interni tehnički pregled[53] utvrđeno je da je izvođač radova postupio po primjedbama i preporukama prilikom izvedenih radova.

Sanacija mosta „Melještak"- Trmanje na magistralnom putu Podgorica-Kolašin;

Projekat sanacije mosta „Melještak" na magistralnom putu Podgorica-Kolašin podrazumijevao je popravku oštećenih betonskih i asfaltnih površina, zamjenu dilatacionih spojnica, zamjenu dotrajale mostovske i zaštitine odbojne ograde, izradu horiznotalne i vertikalne signalizacije[54].

[47] Broj: 01-6426/1
[48] Dopis Ministarstva saobraćaja i pomorstva – Inspekcija za državne puteve broj: 04-34/18-04-750/1 od 05.02.2018. godine.
[49] Broj: 01-862611
[50] Broj: 02-12431/2.
[51] Broj : 02-10939/1.
[52] Broj: 02-1093011 od 29.10.2019. godine.
[53] Broj: 02-10930/2 od 23.10. 2019. godine
[54] Obrazac 4 – Prijava radova adapracije, broj: 02-9678/1 od 03.10.2018. godine

Uprava za saobraćaj[55] je u junu 2018. godine donijela Odluku[56] o pokretanju postupka javne nabavke za ustupanje izvođenja radova na sanaciji mosta „Melješ̌tak“-Trmanje na magistralnom putu Podgorica – Kolašin. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 500.000 eura.

Na osnovu sprovedenog postupka javne nabavke potpisan je Ugovor[57] o građenju 21.09.2018. godine sa „IGP Fidija“ DOO Podgorica. Izvođač je, prema navedenom ugovoru bio obavezan da sve radove izvede za ukupnu cijenu sa uračunatim PDV-om u iznosu od 474.879,91 eura i roku od 180 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao. Aneksom ugovora o građenju[58] od 17.04.2019. godine produžen je rok Izvođaču radova i utvrđena obaveza da radove kompletno dovrši do 01.06.2019. godine, jer se betonski radovi nijesu mogli izvoditi prema planiranoj dinamici zbog niskih temperatura i sniježnih padavina.

Za izvedene radove IGP Fidija“ DOO Podgorica je 5.11.2019. godine dostavila Okončanu situaciju[59] u iznosu od 474.410,61 € sa PDV-om.

U Izvještaju[60] o izvršenom internom tehničkom pregledom izvedenih radova na sanaciji mosta „Melješ̌tak“ od 26.09.2019. godine Komisija[61] predlaže da Uprava za saobraćaj ne prihvati radove na sanaciji mosta dok se ne otklone primjedne konstatovane u izvještaju. Dopunom izvještaja[62] Komisije o internom tehničkom pregledu od 30.10.2019. godine utvrđeno je da su primjedbe otklonjene i predloženo prihvatanje izvedenih radova.

Uprava za saobraćaj, u postupku revizije, nije dostavila dokumentaciju na osnovu koje je bilo moguće utvrditi da je pokrenut postupak naplate penala[63] (1,0 ‰ od ugovorene cijene svih radova za svaki dan prekoračenja ugovorenog roka do završetka objekta) za kašnjenje u izvođenju radova.

Sanacija klizišta „Besnik“ na magistranom putu M-2(M-5) Rožaje-Špiljani i na sanaciji zida i kosine na lokalitetu „Zeleni“

Uprava za saobraćaj je 02.07.2015. godine donijela Odluku[64] o pokretanju postupka javne nabavke za nabavku usluga izrade tehničke dokumentacije za rekonstrukciju i sanaciju magistralnog puta M-2 Rožaje – Granica sa Srbijom, klizište lokalitet „Besnik“, procijenjene vrijednosti 34.986€.

Uprava za saobraćaj u postupku revizije nije dostavila dokumentaciju koja se odnosi na postupak izrade tehničke dokumentacije za sanaciju zida i kosine na lokalitetu „Zeleni“. Prema izjašnjenju Uprave za saobraćaj postupak izrade tehničke dokumentacije dokumentacije za sanaciju zida i kosine na lokalitetu „Zeleni“ izrađen je od strane Izvođača radova na

[55] Direkcija za saobraćaj.
[56] Broj: 01-6425/1 od 25.06.2018. godine.
[57] Broj: 01-9224/1.
[58] Broj: 01-4332/1.
[59] Broj: 02-1166011 od 5.11.2019. godine.
[60] Broj: 02-9899/1 od 26.09.2019. godine.
[61] Formirana Rješenjem Uprave za saobracaj broj: 03-7938 od 19.07.2019. godine.
[62] Broj: 02-9899/2 od 30.10.2019. godine.
[63] Član 18 Ugovora.
[64] Broj: 01-9096/2 od 24.09.2018. godine.

redovnom održavanju u skladu sa tada važećim Ugovorom[65] koji se odnosio na poslove održavanja i zaštite državnih puteva za period 2010-2014. godine.

Radovi na sanaciji su podrazumijevali iskop nestabilnog zasjeka u cilju stabilizacije kosine, izradu kontrafora, vezne grede, ankera i zidnog platna. Zatim, zamjenu nekvalitetnog materijala nasipa, izradu rigole i drenaže, izradu tampona, ugradnju asfalta i opremu i signalizaciju[66]

Ugovor o građenju[67] potpisan 15.11.2016. godine sa Konzorcijumom „Bi-KOD" DOO Podgorica za radove na rekonstrukciji i sanaciji magistralnog puta M-2(M-5) Rožaje – Špiljani, sanacija klizišta „Besnik" i sanacija zida i kosine na lokalitetu „Zeleni". Izvođač je bio obavezan da radove izvede za ukupnu cijenu od 342.274,24€ sa PDV-om u roku od 90 dana od dana uvođenja Izvođača u posao.

„Bi- KOD" DOO Podgorica je dostavio okončanu situaciju za radove izvedene zaključno sa 04.10.2017. godine u iznosu od 342.274,24€ sa uračunatim PDV-om.

Komisija za interni pregled je na osnovu Rješenja[68] od 11.10.2017. godine izvršila interni pregled izvedenih radova na rekonstrukciji i sanaciji magistralnog puta M-2(M-5) Rožaje – Špiljani, sanacija klizišta „Besnik" i sanacija zida i kosine na lokalitetu „Zeleni" i sačinila Izvještaj[69], uz preporuku da Izvođač izvrši otklanjanje uočenih nedostataka nakon čega će se pristupiti ponovnom tehničkom pregledu izvedenih radova.

Prvu Urgenciju[70] za otklanjanje uočenih nedostataka Uprava za saobraćaj je dostavila „Bi- KOD"-u DOO Podgorica 11.06.2018. godine ili osam mjeseci od Izvještaja Komisije i drugu Urgenciju[71] 20.07.2018. godine. Urgencijama je traženo postupanje po navedenim primjedbama iz Izvještaja komisije u roku od 7 dana, koje je saglasno Ugovoru trebalo otkloniti o trošku izvođača.

Uprava za saobraćaj[72] je 23.07.2018. godine dostavila i Zahtjev za ispunjenje ugovora o građenju[73] i ostavila rok do 12.08.2018. godine za primopredaju izvedenih radova i ispunjenje ugovorenih obaveza u cjelosti i Obavještenje o raskidu ugovora[74] 10.09.2018. godine zbog neizvršenja ugovorenih obaveza.

Preostale radove na sanaciji trupa magistralnog puta M-2(M-5) Rožaje-Špiljani, klizište „Besnik" u skladu sa Ugovorom o građenju[75] izvršio je „Crnagoraput" AD Podgorica, a ugovorena vrijednost radova iznosila je 8.298,79€ sa PDV-om i rok za realizaciju 15 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao. Za navedene radove izvršen je ponovni interni

[65] Ugovor o oizvođenju radova na održavanju i zaštiti magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori broj 04/10; jun 2010. godine- tačka 4.1.60.
[66] Obrazac 5- Prijava radova koji se ne smatraju rekonstrukcijom.
[67] Broj: 01-6548/1 od 02.07.2015. godine.
[68] Broj: 11.10.2017. godine.
[69] Broj: 01-9997/2, 16.01. 2018. godine.
[70] Broj: 02-589811 od 11.06.2018. godine.
[71] Broj: 02-739811 od 20.07.2018. godine.
[72] Direkcija za saobraćaj.
[73] Broj:03-7398/2
[74] Broj 03-7398/3.
[75] Broj: 01-9508/1 od 28.09.2018. godine.

tehnički pregled i sačinjen Izvještaj[76] kojim Komisija predlaže da Investitor prihvati radove izvedene na rekonstrukciji i sanaciji magistralnog puta M-2(M-5) Rožaje – Špiljani, sanacija klizišta „Besnik“ i sanacija zida i kosine na lokalitetu „Zeleni“.

Sanacija osam mostova na regionalnom putu R-10 Slijepač most – Tomaševo-Pavino polje

Postupak izrade tehničke dokumentacije za rekonstrukciju osam mostova na regionalnom putu R10 Slijepač Most – Pavino polje započet je donošenjem Odluke[77] o pokretanju postupka javne nabavke za izradu tehničke dokumentacije i Ugovorom o uslugama[78] koji je potpisan 29.10.2014. godine sa Konzorcijumom „Geoprojekt Perišić“ DOO Podgorica-vodeći partner.

Ugovor[79] sa „Tehnoput MNE“ Doo Podgorica potpisan je 27.01.2016. godine. Izvođač je bio obavezan da sve radove izvede za ukupnu cijenu sa uračunatim PDV-om u iznosu od 999.757,99€ sa PDV-om i u roku od 180 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao. „Tehnoput MNE“ Doo Podgorica dostavio je Upravi za saobraćaj 20.12.2019. godine Okončanu situaciju[80] u iznosu od 999.288,05 € sa PDV-om.

Izvještaj[81] o izvršenom tehničkom pregledu izvedenih radova na rekonstrukciji osam mostova na regionalnom putu R-10 Slijepač Most – Tomaševo- Pavino Polje izrađen je 20.12. 2019. godine, od strane „Preduzeća za građevinski nadzor i laboratorijska ispitivanja“ AD Podgorica i istim se predlaže izdavanje upotrebne dozvole.

Upotrebna dozvola[82] od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma izdata je 26.12.2019. godine.

Sanacija zidova na regionalnom putu R-10 Slijepač most-Pljevlja

Uprava za saobraćaj, u postupku revizije nije dostavila dokumenataciju koja se odnosila na postupak izrade tehničke dokumentacije na sanaciji zidova na regionalnom putu R-10 Slijepač Most-Pljevlja. Prema izjašnjenju Uprave za saobraćaj postupak izrade tehničke dokumentacije sproveden je od strane izvođača radova na redovnom održavanju, u skladu sa tada važećim Ugovorom[83], koji se odnosio na poslove održavanja i zaštite državnih puteva za period 2010-2014. godine.

Izvođenje radova na sanaciji zidova na regionalnom putu R-10 Slijepač most-Pljevlja prvobitno je ugovoreno sa preduzećem „Tehnoput MNE“ Doo

[76] Broj: 02-122276/11 od 14.12.2018. godine.
[77] 01-5636/1 od 23.07.2014. godine.
[78] Broj: 01-81896/1.
[79] Broj: 01-568/1
[80] Broj: 02-13431/1 od 20.12.2019. godine.
[81] Broj: 02-13508/1.
[82] Broj; UPI 1063-1386/4.
[83] Ugovor o oizvođenju radova na održavanju i zaštiti magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori broj 04/10; jun 2010. godine- tačka 4.1.60.

Podgorica na osnovu Ugovora[84] koji je potpisan 01.02.2016. godine. Vrijednost ugovora iznosila je 379.391€ sa PDV-om i utvrđen rok za realizaciju od 60 dana od dana uvođenja u posao i isti je poništen.

Drugi Ugovor[85] o građenju potpisan je 24.10.2016. godine sa preduzećem „Fineco“ DOO Bijelo Polje. Izvođač radova je bio obavezan da sve radove iz Ugovora izvjede za ukupnu cijenu od 372.023,96 € sa PDV-om u roku od 60 kalendarskih dana od dana uvođenja u posao.

Interni tehnički pregled izvedenih radova izvršen je na osnovu Rješenja[86] Uprave za saobraćaj[87] od strane Komisije za pregled i primopredaju i izvedenih radova i sačinjen Izvještaj[88] u decembru 2018. godine, sa predlogom Komisije da investitor prihvati izvedene radove.

Sanacija klizišta „Gnjili potok“ na regionalnom putu R-20 Mateševo-Andrijevica

Sanacija klizišta „Gnjili potok“ na regionalnom putu R-20 Mateševo-Andrijevica započeta je u aprilu 2018. godine donošenjem Odluke[89] o pokretanju postupka hitne nabavke za izradu tehničke dokumentacije.

U obrazloženju razloga hitnosti Uprava za saobraćaj[90] navodi da je inspekcijskom kontrolom državnih puteva utvrđeno da je na navedenom lokalitetu formirano klizište većih razmjera, tako da su uslovi odvijanja saobraćaja veoma otežani. Zatim, da su na putu postavljene saobraćajne barijere i upozoravajuća traka čime je isključena desna saobraćajna traka. Zbog stanja puta i sprečavanja dalje devastacije puta usljed uticaja saobraćaja na put, saobraćaj obustavljen za sva teretna motorna vozila, a stanje na putu se mora permanentno pratiti kako bi se u cilju bezbjednosti saobraćaja preduzele druge mjere.

Ugovor[91] o projektovanju tehničke dokumentacije za sanaciju klizišta „Gnjili potok“ na regionalnom putu R-19 Mateševo – Andrijevica potpisan 08.05.2018. godine sa Konzorcijumom „Geoprojekt Perišić“ DOO Podgorica – vodeći partner. Ukupna ugovorena cijena za usluge iz Ugovora iznosila je 28.900€ sa PDV-om i određen je rok za izradu -20 kalendarskih dana i istim je obuhvaćena revizija.

Revizija tehničke dokumentacije sprovedena je na osnovu Ugovora[92] za pružanje usluga revizije tehničke dokumentacije potpisan 07.05.2018. godine sa „Preduzeće za građevinski nadzor i laboratorijska ispitivanja“ AD Podgorica. Prema izjašnjenju subjekta revizije[93] revizija tehničke dokumentacije okončana je 26.02.2019. godine mimo ugovorom utvrđenog roka i stoga je Odluka[94] o pokretanju postupka javne nabavke za sanaciju

[84] Broj: 01-75111.
[85] Broj: 01-10378/1
[86] Broj: 01-9565/1 od 01.10. 2018. godine.
[87] Direkcija za saobraćaj.
[88] Decembar 2018. godine.
[89] Broj: 01-3751/1 od 23.04.2018. godine.
[90] Direkcija za saobraćaj.
[91] Broj: 01-4292/1.
[92] Broj: 01-42381/1 od 07.05.2018. godine.
[93] DRI broj: 02-035/21-221/10-9 od 16.03.2021. godine.
[94] Broj: 01-7771/1.

klizišta „Gnjili potok“ donijeta 17.07.2019. godine. Odluka je, od strane Uprave za saobraćaj, donesena oko godinu dana zakašnjenja od ugovorom utvrđenog roka za okončanje revizije tehničke dokumentacije, i ako je u pitanju bio hitan postupak sanacije klizišta „Gnjili potok“.

Ugovor[95] o građenju potpisan 30.09.2019. godine sa „Građevinarstvo i savjetovanje“ DOO Podgorica 30.09.2019. godine. Ugovorena vrijednost radova iznosila je 397.288,07 € sa PDV-om. Izvođač radova je bio obavezan da radove iz ugovora završi u roku od 120 kalendarskih dana od dana uvođenja u posao.

Prema Konačnom izvještaju stručnog nadzora[96] Instituta za građevinarstvo, projektovanje, inženjering i konsalting izvođač je oko godinu dana kasnije ili 05.08.2020. godine uveden u posao i radovi su okončani 29.11.2020. godine.

Izvještaj Komisije o izvršenom internom tehničkom pregledu izvedenih radova[97] Uprave za saobraćaj izrađen je u decembru 2020. godine sa predlogom investitoru da prihvati izvedene radove na sanaciji klizišta.

Sanacija 4 klizišta, i to: Plužine (M-3, km 27+200), **„Provalija** (M-6, km 14+650), **„Gradac“** (M-6, km 21+500) **i „Brvenica“** (R-18, km 13+060)

Realizacija projekta sanacije četiri klizišta započeta je u oktobru 2018. godine donošenjem Odluke o pokretanju postupka javne nabavke za nabavku usluga izrade tehničke dokumentacije[98] od strane Uprave za saobraćaj i na osnovu koje je poptisan Ugovor o projektovanju[99] sa „Inter project“ DOO Podgorica.

Ugovor o projektovanju potpisan 30.05.2019. godine pri čemu je ukupna ugovorena cijena za navedene usluge iznosila 119.185€ sa PDV-om i utvrđen rok od 120 kalendarskih dana od dana zaključenja ugovora za dostavu pozitivno revidovanog glavnog projekta.

Ugovor[100] o pružanju usluga revizije nabavku usluga revizije tehničke dokumentacije za sanaciju 4 klizišta potpisan je sa „Preduzećem za građevinski nadzor i laboratorijska ispitivanja“ AD Podgorica 16.08.2019. godine, na osnovu prethodno sprovedenog postupka javne nabavke.

U 2020. godini Uprava za saobraćaj je sprovodila aktivnosti na koje su se odnosile na izradu geotehničkih podloga za sanaciju klizišta „Gradac“[101] i „Provalija“[102].

[95] Broj: 01-10000/1.
[96] Broj: 09-1483-447 od 7.12.2020. godine.
[97] Broj: 02-10766/1.
[98] Broj: 01-9979/1 od 12.10.2018. godine.
[99] Broj: 01-5741/1 od 30.05.2019. godine.
[100] Broj: 01-8881/1 od 16.08.2019. godine.
[101] Izvještaj o reviziji projekta detaljnih geotehničkih istražavanja terena za nivo glavnog građevinskog projekta sanacije klizišta „Gradac“ na magistralnom putu M-6 dionica Šavnik-jasenovo Polje na km 107+200, broj: 02-6991/1 od 21.08.2020. godine.
[102] Izvještaj o reviziji projekta detaljnih geotehničkih istražavanja terena za nivo glavnog građevinskog projekta sanacije klizišta „Provalija“ na magistralnom putu M-6 dionica Žabljak-Šavnik na km 86+250, broj: 02-6990/1 od 21.08.2020. godine.

Sanacija pet klizišta na regionalnom putu Mateševo- Andrijevica

Projekat sanacije pet klizišta na regionalnom putu Mateševo-Andrijevica započet je u junu 2018. godine donošenjem Odluke[103] o pokretanju postupka javne nabavke za nabavku usluga izrade tehničke dokumentacije. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 40.000 eura.

Ugovor o uslugama[104] potpisan je 17.09.2018. godine sa „Geotehnics, projects & consulting" DOO Podgorica. Ukupna ugovorena cijena za usluge izrade tehničke dokumentacije iznosila je 39.930€ sa PDV-om i utvrđen rok za dostavu pozitivno revidovanog glavnog projekta- 120 kalendarskih dana, od dana zaključenja ugovora ili do 17.03.2019. godine.

Prema dokumentaciji koju je dostavila Uprava za saobraćaj obaveza iz ugovora o pružanju usluge izrade tehničke dokumentacije sa „Geotehnics, projects &consulting" DOO Podgorica nije izvršena u predviđenom roku. Stoga je Uprava za saobraćaj dopisom[105] od 07.09.2020. godine, ili oko 18 mjeseci od dana isteka roka za izvršenje obaveza iz Ugovora, odredila projektantu novi rok do 21.09.2020. godine za ispunjenje obaveza u cjelosti ili će se u spurotnom ugovor smatrati raskinutim.

Sanacija klizišta „ Markovići" na regionalnom putu Cetinje – Budva II faza: izrada odvodnih kanala

Odluka[106] o pokretanju postupka javne nabavke za sanaciju klizišta „Markovići" na magistralnom putu Cetinje – Budva, III faza: izrada odvodnih kanala donijeta 28.05.2019. godine, nakon sprovedenog postupka izrade tehničke dokumentacije[107].

Ugovor[108] o građenju na sanaciji klizišta „Markovići" na magistralnom putu Cetinje – Budva, III faza: izrada odvodnih kanala Uprava za saobraćaj potpisala je sa 09.09.2019. godine sa „Indel inženjering" DOO Podgorica. Ugovorena vrijednost radova iznosila je 93.427,80€ sa PDV-om, a izvođač je obavezan da radove završi u roku od 120 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao.

Do momenta vršenja revizije Uprava za saobraćaj nije sprovodila aktivnosti na vršenju internog tehničkog pregleda izvedenih radova.

4.3. Redovno održavanje državnih puteva

Redovno održavanje i zaštita državnih puteva u Crnoj Gori sprovodi se na osnovu Ugovora o redovnom održavanju i zaštiti magistralnih i regionalnih puteva[109], koji je Uprava za saobraćaj 15.11.2019. potpisala sa

[103] Broj: 01-6005/1 od 14.06.2018. godine.
[104] Broj 01-9099/1.
[105] Broj 05-7333/1.
[106] Broj: 01-5573/1.
[107] Odluka broj: 01-3225/1 od 09.04.2015, Ugovor o uslugama broj: 01-4083/2 od 29.04.2015. godine.
[108] Broj 01-9361/1 od 09.09.2019. godine.
[109] Broj: 01-12105/1 od 15.11.2019. godine.

„Crnagoraput“ AD Podgorica. Ugovorena vrijednost radova za ugovoreni period od 48 kalendarskih mjeseci iznosi 37.998.787,92€ i isti je potpisan na osnovu prethodno sprovedenog otvorenog postupka javne nabavke u kojem je „Crnagoraput“ AD bila jedini ponuđač.[110]

Magistralni i regionalni putevi su iz organizacionih razloga, u skladu sa Ugovorom, grupisani u 5 Sekcija (Sekcija „Kotor“, Sekcija „Podgorica“, Sekcija „Berane“, Sekcija „Pljevlja“ i Sekcija „Nikšić“) , a Sekcije u Reone, na način da se osigura tehničko-tehnološko jedinstvo sekcije.

Radovi[111] na redovnom održavanju bliže su definisani Predmjerom radova, Uputstvom i tehničkim uslovima za rad pregledačke službe i Uputstvom za održavanje puteva u zimskom periodu, a izvođač je dužan da puteve održava tako da se na njima može vršiti nesmetan i bezbjedan saobraćaj za koji su namijenjeni, a na način i pod uslovima koji su predviđeni Zakonom o putevima i drugim propisima o javnim putevima i propisima o bezbjednosti saobraćaja na putu[112].

Realizacija ugovorenih obaveza

Ugovorom se „Crnagoraput“ AD obavezuje da radove na redovnom održavanju puta izvodi u periodu od 48 kalendarskih mjeseci od dana uvođenja izvođača u posao, pri čemu se smatra da je Uprava za saobraćaj izvršila obavezu uvođenja izvođača po Sekcijama, ako je nakon pisanog obavještenja o datumu uvođenja u posao predala:

1) Rješenje o imenovanju nadzornog inženjera;
2) Katastar putne opreme i saobraćajne signalizacije;
3) Posebne ugovore sa lokalnom samoupravom (ukoliko postoje);

[110] Zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda, broj: 02-10009/1 od 30.09.2019. godine.

[111] **Radovi na redovnom održavanju obuhvataju:** pregled, utvrđivanje i ocjenu stanja puteva; mjestimično popravljanje kolovozne konstrukcije, potpornih i obložnih zidova , obloga i ostalih elemenata trupa puta, čišćenje kolovoza i ostalih elemenata puta u granicama putnog pojasa, uređivanje bankina, uređivanje i očuvanje kosina, nasipa, usjeka i zasjeka; čišćenje i uređenje kanala i jarkova, rigola, propusta i drugih djelova sistema za odvodnjavanje puta, popravku putnih objekata; postavljanje, popravku i zamjenu nedostajućih i uništenih, odnosno oštećenih saobraćajnih znakov; obnavljanje i čišćenje saobraćajne signalizacije (horiznotalne i vertikalne); postavljanje, zamjenu i popravku nedostajuće i uništene, odnosno oštećene opreme puta i objekata i opreme za zaštitu puta, saobraćaja i okoline; čišćenje opreme puta i objekata, opreme za zaštitu puta, saobraćaja i okoline; košenje trave i ređivanje zelenih površina na putu; održavanje puteva u zimskim uslovima, održavanje i sanaciju elektrotehničkih i mašinskih instalacaija u tunelima; uklananje oštećenihi napuštenih vozila i drugih stvari sa puta; organizovanje brojanja saobraćaja; druge slične radove na održavanju u ispravnom stanju puteva i objekata na njima i obavještavanje javnosti o stanju prohodnosti puteva, vanrednim događajima na njima i meteorološkim uslovima za bezbjedno odvijanje saobraćaja.
Redovno održavanje puteva u zimskim uslovima podrazumijeva održavanje prohodnosti puteva i bezbjednog odvijanja saobraćaja na putevima kojimogu biti ugroženi pojavama, kao što su: sniježne padavine, zavijanost puteva, poledica na kolovozu i sl.- član 4 Ugovora.

[112] Član 5 Ugovora.

Uprava za saobraćaj je u skladu sa obavezama Ugovora o redovnom održavanju i zaštiti magistralnih i regionalnih puteva odredila nadzorne inženjere za svih pet sekcija, koji su rješenjima određeni za stručnu kontrolu nad realizacijom Ugovora.

Izvođač je bio dužan da u sklopu sjedišta Sekcije odnosno, jednog reona, obezbijedi prostor sa pripadajućom infrastrukturom, koji će služiti za potrebe naručioca u vezi sa ugovorom, pri čemu prostor mora da zadovoljava tehničke karakteristike određene Ugovorom[113].

Uprava za saobraćaj nije dostavila ovjerene zapisnike o primopredaji kancelarija na osnovu kojih bi bilo moguće utvrditi da je obaveza iz ugovora realizovana od strane potpisnika Ugovora[114].

„Crnagoraput“ AD je u skladu sa ugovorenim obavezama utvrdila godišnje dinamičke planove i planove održavanja puteva u zimskom periodu, za svih pet Sekcija i dostavljala mjesečne izvještaje planiranih i izvedenih radova i utrošenih sredstava po kilometru puta. Međutim, mjesečni izvještaji ne sadrže Ugovorom propisano posebno poglavlje vezano za ocjenu stanja puteva, kao ni posebno poglavlje vezano za sprovođenje mjera zaštite puteva i u okviru tog poglavlja podatke vezane za pokrenute inicijative za vršenje inspekcijskog nadzora[115].

Prema izjašnjenju Uprave za saobraćaj u periodu 2019-2020. godine nije bilo elementarnih nepogoda, pa samim tim nijesu sačinjavani specijalni izvještaji u slučaju elementarnih nepogoda.

4.4. Baza državnih puteva

Uprava za saobraćaj je uspostavila funkcionalan kompjuterizovan sistem upravljanja mrežom puteva ili bazu podataka o putevima, koja predstavlja sistem za upravljanje putnom infrastrukturom. Projekat uspostavljanja baze podataka državnih puteva je projekat koji je kofinansiran iz sredstava Evropske unije, a ukupna vrijednost ugovora iznosila je 356.895€.

Za potrebe uspostavljanja baze podataka o putevima izvršeno je prikupljanje podataka o crnogorskoj putnoj mreži (mjerenje putne inventure sa video evidentiranjem), kao što su[116]:

- horizontalna, vertikalna i poprečna geometrija puta;
- sistem drenaže;

[113] Član 10 Ugovora.

[114] **U izjašnjenju Uprave za saobraćaj** (broj: 01-2436/1 od 25.03.2021. godine) **navodi se:** „1. Zapisnici o primopredaji prostora sa pripadajućom infrastrukturom na osnovu kojih je moguće utvrditi da je obaveza iz ugovora realizovana od strane potpisnika Ugovora su svojeručno potpisani od strane ovlašćenih predstavnika ugovorenih strana; 2. U zapisniku o primopredaji kancelarijskog prostora sa pripadajućom infrastrukturom za sekciju „Podgorica“ tehničkom greškom navedeno je sekcija „Kotor“, umjesto sekcija „Podgorica“, a u prilogu se nalazi fotodokumentacija koja se odnosi na sekciju „Podgorica“; 3. Zapisnik o primopredaji kancelarijskog prostora sa pripadajućom infrastrukturom koji se odnosi na sekciju „Pljevlja“ je potpisao zaposleni u Upravi za saobraćaj dana 03.01.2020. godine, a po nalogu odgovornog lica Uprave za saobraćaj“.

[115] Član 24 Ugovora.

[116] Development of a road database of montenegro; Final Report April 2019; strana 6 (Contract Notice: Europe Aid/137863/IH/SER/ME).

- oštećenja površine kolovoza;
- podužna hrapavost površine puta;
- mjerenje dubine brazdi;
- ispitivanje i mjerenje makro teksture;
- video evidentiranje – Prikupljanje podataka o saobraćajnim znacima, objektima na putu, opremi, predmetima i alatima.

Projektom je osim izrade baze podataka o putevima bila obuhvaćena nabavka odgovarajućeg hardvera, koji je trebalo da obezbijedi bezbjedan pristup podacima, modularnu infrastrukturu laku za proširivanje i brzi odgovor sistema i obuku službenika Uprave za saobraćaj.

Uspostavljanje baze podataka[117] omogućava Upravi za saobraćaj da vrši racionalan proces upravljanja, zahvaljujući dostupnosti namjenskih alata koji omogućavaju da se zna status infrastrukture. Međutim, neophodno je periodično vršiti prikupljanje podataka na putu garantujući kvalitet mjerenja i ispravno pozicioniranje podataka u sistem, pri čemu se preporučuje godišnja frekvenca[118].

4.5. Inspekcijski nadzor u oblasti državnih puteva

Prema dokumentaciji koju je dostavilo Ministarstvo pomorstva i saobraćaja, u postupku revizije, Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva, u periodu 2018-2020. godine, izvršila je 64 inspekcijske kontrole/ pregleda i donijela 47 rješenja. U postupku revizije dostavljeno je i 17 dopisa kojima je Direkcija za inspekcijski nadzor obavještavala Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Upravu za saobraćaj i druga pravna i fizička lica o obavljenom inspekcijskom nadzoru, sa pratećom fotodokumentacijom. Sačinjene su dvije službene zabilješke o obilasku lokacije prema inicijativi.

Vršene su redovne kontrole, vanredne kontrole i kontrole po zahtjevu pravnih i fizičkih lica. Izvršen je i jedan kontrolni pregled.

Predmet kontrole bilo je stanje na putevima usljed odrona, izlivanja rijeka, pojave klizišta, radova u zoni puta i priključenja lokacije na magistralni/regionalni put, oštećenja trotoarskih staza, oštećenja elastičnih odbojnih ograda itd. U najvećem broju slučajeva vršene su kontrole u trajanju od jednog dana.

---

[117] Glavne usluge baze podataka o putevima su:1. Mogućnost odabira podataka iz DataGrid-a ili direktno na Geografskim kartama klikom naodgovarajuću ikonu;2. Filtriranje podataka i mogućnost podešavanja vrste informacija koje se prikazuju u svakom Datagridu;3. Izvoz podataka u txt ili exel fajlovima; 4. Vizualizacija podataka na geografskoj mapi; 5. Dodavanje / modifikacija snimljenog Referentnog sistema s jednostavnim alatima za učitavanje podataka o itinereru iz excel datoteke kao i ručnu izmjenu na karti; 6. Mogućnost povezivanja pomoćnih informacija sa svakim sačuvanim podatcima za bolje razumijevanje i analizu RDB-a;7. Upravljanje podacima uzimajući u obzir postojeće deonice puta i upravne oblasti; 8. Alati za upravljanje putnim kolovozima za unos podataka o kernovima i GPR podataka; 9. Geografsko upravljanje dokumentima: mogućnost učitavanja datoteka različitog formata (excel, word, pdf...) na određenim geografskim koordinatama; 10. Automatska raspodjela tačaka duž itinerera s unaprijed postavljenom prostornom udaljenosti;

[118] Development of a road database of montenegro; Final Report April 2019; strana 3 (Contract Notice: Europe Aid/137863/IH/SER/ME).

Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva, u periodu vršenja revizije, nije raspolagala planovima kontrola[119] tako da, u postupku revizije, nije bilo moguće utvrditi prioritete u vršenju inspekcijskog nadzora državnih puteva.

Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva, u periodu 2018-2020. godine, nije vršila poslove inspekcijskog nadzora nad[120]:

- radovima na rekonstrukciji i održavanju državnog puta;
- izvođenjem radova redovnog održavanja puta, koji su predmet ugovora o održavanju državnih puteva;
- primjenom tehničkih normativa, standarda i normi kvaliteta prilikom izvođena radova i upotrebe materijala kod rekonstrukcije i održavanja državnog puta;
- utvrđivanjem da li se državni put, njegov dio i putni objekat koristi na osnovu izdate upotrebne dozvole.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je u periodu 2018-2020. godine donijelo četiri[121] rješenja o rasporedu inspektora za državne puteve u Direkciji za inspekcijski nadzor državnih puteva. Inspekcijski nadzor u navedenom vršila su tri inspektora.

Inspekcijski nadzor u 2018 godini

Inspektori Direkcije za inspekcijski nadzor državnih puteva Ministarstva saobraćaja i pomorstva u 2018. godini izvršili su 14 inspekcijskih kontrola o kojima su sačinjeni zapisnici. Izvršena je 1 redovna kontrola, 6 vanrednih i 7 kontrola po zahtjevu.

Inspekcija za državne puteve je, u postupku revizije dostavila i četiri dopisa kojim se Ministarstvo saobraćaja i pomorstva[122], pravna[123] i fizička lica[124] obavještavaju o obavljenom inspekcijskom nadzoru, s pratećom fotodokumentacijom.

U najvećem broju vršene su trajanju od jednog dana izuzev kontrole stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja usled radova na izgradnji poslovnog objekta u neposrednoj blizini magistralnog puta na lokalitetu Zeleni pojas u Baru, koja je vršena u periodu od 23.01- 31.01.2018. godine i kontrole stanja puta nakon izivanja bujičastog potoka i uslova odvijanja saobraćaja, dionica Mateševo - Andrijevica lokalitet Gnjili Potok, koja je vršena u periodu 13.04-14.03. 2018. godine.

---

[119] U izjašnjenju Ministarstva kapitalnih investicija (broj: 01-011/21-3245/1 od 29.03.2021.g.) navodi se da „Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva ne može planirati inspekcijske kontrole, jer se državnim putevima obavlja saobraćaj 24 sata dnevno i nemuguće je planirati kada će se desiti odron, pojaviti klizište, otvoriti udarna rupa na kolovozu, desiti prekid saobraćaja, podlokati kolovoz ili potporna konstrukcija, izvršiti uzurpacija državnog puta ili nelegalno priključenje lokacije na državni put i sl.

[120] Član 5 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva, april 2019. godine.

[121] Br: 118/19-15-4454/1 od 27.05.2019. g., br: 118/19-15-4456/1 od 27.05.2019. g., br: 118/19-15-4455/1 od 27.05.2019. g. i br: 100/20-15-619/1 od 31.01.2020. g.

[122] Broj: 34/15-04-2038/2 od 17.04.2018. g. i br: 34/18-04-2812/1 od 13.04.2018. g.

[123] Broj: 34-17-04-8816/2 od 10.06.2018. godine.

[124] Broj: 34/18-04-2159/1 od 26.03.2018. godine.

Upućena su i dva dopisa[125] Upravi za saobraćaj kojima se ovaj organ obavještava o izvršenom inspekcijskom nadzoru, od strane Direkcije za inspekcijski nadzor.

Direkcija za inspekcijski nadzor je na osnovu sprovedenih kontrola donijela 8 rješenja kojima su naložene mjere, i to: 6 „Crnagoraputu“ AD i 2 drugim pravnim licima.

Inspekcijski nadzor obavljali su Glavni inspektor za državne puteve i jedan inspektor za državne puteve.

Tabela 5: Inspekcijske kontrole Direkcije za inspekcijski nadzor u 2018. g., prema dokumentaciji koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

r/b	Predmet kontrole	Vrsta kontrole	Datum inspekcijskog pregleda	Broj predmeta
1	Stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja usled radova na izgradnji poslovnog objekta u neposrednoj blizini magistralnog puta na lokalitetu Zeleni pojas u Baru	kontrola po zahtjevu	23.01-31.01.2018. godine	34/18-04-342
2	Stanje putne kosine i uslovi odvijanja saobraćaja nakon odrona stijenskog materijala, lokalitet Plužine	vanredna kontrola	07.03.2018.	34/18-04-1739
3	Stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja Plav- Gusinje- Grnčar	kontrola po zahtjevu	10.01.2018.	34/17-04-8418
4	Stanje putne kosine i uslovi odvijanja saobraćaja nakon odrona stijenskog materijala, dionica Podgorica- Ribarevina lokalitet Štitarička rijeka	vanredna kontrola	19.02.2018	34/18-04-1261
5	Stanje putne kosine i uslovi odvijanja saobraćaja nakon odrona stijenskog materijala, lokalitet Dobrakovo	vanredna kontrola	03.03.2018.	34/18-04-1553
6	Stanje putne kosine i uslovi odvijanja saobraćaja nakon odrona stijenskog materijala, lokalitet Dobrakovo	vanredna kontrola	05.03.2018.	34/18-04-1553
7	Stanje puta nakon izlivanja bujičastog potoka i uslova odvijanja saobraćaja, dionica Mateševo - Andrijevica lokalitet Gnjili Potok	vanredni	13.04-14.03.2018.	34/18-04-1903
8	Stanje puta nakon pojave klizišta i uslovi odvijanja saobraćaja, dionica Murino - Bjeluha	po zahtjevu	11.4.2018.	34/18-04-2782
9	Radovi pored puta, stanje puta i uslovi saobraćaja na mjestu priključka benzinske stance na magistralni put	po zahtjevu	30.11.2018	34/18-04-9246

[125] Dopis broj 34/18-04-1738/1 od 08.03.2018. godine o obavljenom inspekcijskskom pregledu magistralnog puta M-3, Šćepan Polje - Nikšić – Podgorica i Dopis broj 04-34/18-04-750/1 od 05.02.2018.godine o stanju putne kosine na lokalitetu "Sućeska" na dionici magistralnog puta M9 Kolažin- Mateševo- Andrijevica- Murino- Bjeluha, lokalitet "Sućeska".

10	Stanje puta nakon pojave klizišta i uslovi odvijanja saobraćaja, dionica Mateševo-Andrijevica na lokalitetu Gnjilog potoka	po zahtjevu	11.04. 2018.	34/18-04-2935
11	Stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja na magistralnom putu M-2 Ribarevina - Dračenovac na lokalitetu Bać	redovni	2.11.2018.	34/18-04-8819
12	Radovi na upodobljavanju postojećeg priključka lokalnog puta na magistralni put, dionica Šćepan Polje - Plužine	po zahtjevu	30.11.2018.	34/18-04-9136
13	Stanje puta nakon pojave klizišta i uslovi odvijanja saobraćaja, dionica Pljevlja - Gradac	po zahtjevu	12.04. 2018.	34/18-04-2934
14	Opravka objekta pored puta, dionica Berane- Buča- Andrijevica- Murino	vanredni	06.08. 2018.	1/VIII/18

Inspekcijski nadzor u 2019 godini

Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva u 2019. godini izvršila je 21 kontrolu državnih puteva- regionalnih i magistralnih i o tome sačinila zapisnike. Izvršeno je 11 redovnih kontrola, 6 po zahtjevu i tri vanredne, a izvršen je i jedan kontrolni pregled. Donijeto 18 rješenja kojima su naložene mjere „Crnagoraputu“ AD, pravnim i fizičkim licima. Inspekcijski nadzor obavljao je Glavni inspektor za državne puteve i jedan inspektor za državne puteve.

Tabela 6: Inspekcijske kontrole Direkcije za inspekcijski nadzor u 2019. godini, prema dokumentaciji koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

r/b	Predmet kontrole	Vrsta kontrole	Datum inspekcijskog pregleda	Broj predmeta
1	Igradnja poslovnog objekta i priključenje lokacije na magistralni put, dionica Podgorica- Cetinje	kontrola po zahtjevu	17.06.2019.	34/19-04-5458
2	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04/3-5796
3	Priključenje lokacije na magistralni put, lokalitet Lepenac - Mojkovac	kontrola po zahtjevu	3.12.2019.	34/19-04/3-9204
4	Priključenje lokacije na magistralni put, lokalitet Kunje- Vidikovac (Bar)	redovna kontrola	01.07.2019.	34/19-04/3-5765
5	Priključenje lokacije na magistralni put, lokalitet Miločani	redovna kontrola	02.07.2019.	34/19-04/3-5766
6	Priključenje lokacije na magistralni put, lokalitet Ulcinjske Krute (Ulcinj)	kontrola po	01.07.2019.	34/19-04-3176

		zahtjevu		
7	Izlivanje tekućina na putu i stanje magistralnog puta, dionica Ribarevina - Berane - Rožaje	vanredna kontrola	25.07. 2019.	34/19-04-6651
8	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6652
9	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6653
10	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6654
11	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6655
12	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6656
13	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08.2019.	34/19-04-6657
14	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Donji Štoj	redovna kontrola	01.08. 2019.	34/19-04-6658
15	Stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja na regionalnom putu R-1 Cetinje- Čekanje- Krstac- Trojice- Kotor.	kontrola po zahtjevu	06.09.2019.	34/19-04-7067
16	Priključenje lokacije na regionalni put, lokalitet Sjerogošte u Opštini Kolašin	kontrola po zahtjevu	17.09.2019.	34/19-04-7287
17	Nelegalno priključenje NN lica na magistralni put, dionica Ribarevina- Berane- Rožaje	kontrola po zahtjevu	17.09.2019.	34/19-04-7626
18	Izgradnja objekta garaže neposredno uz regionalni put, lokalitet Grnčar	redovna kontrola	17.09.2019.	34/19-04-7715
19	Prekid saobraćaja usled odrona na regionalnom putu R-10 Đurđevića Tara- Mojkovac, lokalitet Sokolovina u Gornjoj Dobrilovini i stanje kosine nakon odrona	vanredna kontrola	7.11.2019.	34/19-04-8905
20	Prekid saobraćaja usled odrona na magistralnom putu M-2 dionica Podgorica- Bioče- Mioska- Kolašin, lokalitet Kupina	vanredna kontrola	30.11.2019.	34/19-04-9681
21	Sprovođenje sanacionih mjera i uslovi odvijanja saobraćaja usled odrona koji se dododio 6.11.2019. godine na regionalnom putu R-10 Đurđevića Tara- Mojkovac, lokalitet Sokolovina u Gornjoj Dobrilovini	kontrolna	10.12.2019.	34/19-04-9885

Inspekcija za državne puteve je, u postupku revizije dostavila i šest dopisa kojim se Ministarstvo saobraćaja i pomorstva[126], Uprava za saobraćaj[127] i opštine [128] obavještavaju o obavljenom inspekcijskom nadzoru, s pratećom fotodokumentacijom.

Inspekcijski nadzor u 2020 godini

Prema dokumentaciji koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u 2020. godini inspektori Direkcije za inspekcijski nadzor državnih puteva izvršili su 16 inspekcijskih kontrola o kojima su sačinjeni zapisnici, i to: 9 redovnih i 7 kontrola po zahtjevu pravnih i fizičkih lica.

U 2020. godini donijeto je 15 rješenja u oblasti inspekcijskog nadzora državnih puteva i naložene mjere „Crnagoraputu“ AD, pravnim i fizičkim licima.

Upućena su i dva dopisa[129] Upravi za saobraćaj kojima se ovaj organ obavještava o izvršenom inspekcijskom nadzoru, od strane Direkcije za inspekcijski nadzor. Inspekcijski nadzor obavljali su Glavni inspektor za državne puteve i dva inspektora za državne puteve.

Tabela 6: Inspekcijske kontrole Direkcije za inspekcijski nadzor u 2020. g., prema dokumentaciji koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

r/b	Predmet kontrole	Vrsta kontrole	Datum inspekcijskog pregleda	Broj predmeta
1	Priključenje lokacije na magistralni put M-1 Petrovac- Bar- Ulcinj, lokalitet Bratica	redovna kontrola	11.02.2020.	709/20-04/3-267
2	Stanje na regionalnom putu R-11 Slijepač Most Tomaševo - Pavino Polje- Trlica	redovna kontrola	15.06.2020.	709/20-04/3-4128
3	Stanje na magistralnom putu M-2 dionica Podgorica - Robarevina, lokalitet Ravna Rijeka kod Bijelog Polja	redovna kontrola	12.06.2020.	709/20-04/3-4129
4	Stanje na magistralnom potu M-2 dionica Podgorica - Ribarevina, lokalitet Kupina	redovna kontrola	15.6.2020.	709/20-04/3-4130
5	Stanje na magistralnom potu M-2 dionica Podgorica - Ribarevina, lokalitet Pčinje	redovna kontrola	15.6.2020.	709/20-04/3-4131
6	Oštećenja trotoarskih staza na mostu Tanki rt, magistralni put M-2 dionica Petrovac - Virpazar	redovna kontrola	23.06.2020.	709/20-04/3-4261

[126] Br: 34/19-04-8957/1 od 11.11.2019. g., br: 340/19-03-3653/2 od 06.05.2019. g., 34/19-04-8907/1 od 07.11.2019. g.
[127] Broj: 34/19-01-4104/1 od 15.05.2019. godine.
[128] Br: 34-19-04-3-5109/2 od 03.07.2019. g. i 34/18-04-9633/2 od 15.02.2019. g.
[129] Dopis broj: 709/20-04/3-4127/1 od 18.06.2020. godine o izvršenom nadzoru nad stanljem puta i putnih objekata na magistralnom putu M-2 na obilaznici Bijelo Polje i dopis broj: 709/20-04/3-4126/1 od 18.06.2020. godine o nadzoru nad stanjem magistralnog puta M-2 dionica Ribarevina - obilaznica Bijelo Polje.

7	Oštećenje elastičnih odbojnih ograda, magistralni putevi m-10 dionica Cetinje-Budva, M-1 dionica Lipci i M-8 Lipci-Grahovo	redovna kontrola	31.07.2020.	709/20-04/3-5491
8	Stanje na magistralnom putu usled izlivanja buičastog potoka na magistralnom putu M-2 dionica Podgorica- Mojkovac, lokalitet Sjerogošte	redovna kontrola	11.08.2020.	709/20-04/3-5667
9	Stanje puta i uslovi odvijanja saobraćaja usled radova na izgradnji poslovnog objekta u neposrednoj blizini magistralnog puta na lokalitetu Nikoljac u Bijelom Polju	kontrola po zahtjevu	21.09. 2020.	709/20-04/3-6431
10	Uslovi i bezbjednost odvijanja saobraćaja na magistralnom putu M-1 dionica Lipci- Kotor, lokalitet između Dražinog vrta i Orahovca	kontrola po zahtjevu	10.09.2020.	709/20-04/3-6904
11	Priključenje lokacije na magistralni put M-11 Lepetani- Tivat - Krtolska raskrsnica	kontrola po zahtjevu	01.06.2020.	709/20-04/3-32
12	Stanje magistralnog puta M-2 dionica Petrovac- Sotonići- Virpazar, usled pojave klizišta	kontrola po zahtjevu	22.07. 2020.	709/20-04/3-5108
13	Stanje magistralnog puta M-2 dionica Petrovac- Sotonići- Virpazar, usled pojave klizišta	kontrola po zahtjevu	22.7.2020.	709/20-04/3-5109
14	Radovi na trupu magistralnog puta m-9 Vilusi 2- Petrovići- Deleuša	kontrola po zahtjevu	30.06.2020.	709/20-04/3-39
15	Radovi na trupu magistralnog puta m-9 Vilusi 2- Petrovići- Deleuša	kontrola po zahtjevu	16.07. 2020.	709/20-04/3-39
16	Nelegalno priključenje od strane NN lica na regionalni put r-21 Mioska- Boan- Semolj, lokalitet Dragovića Polje	redovna kontrola	01.06. 2020.	709/20-04/3-33
17	Oštećennja na kolovozu u zoni postavljenih šahti		31.01.2020.	709/20-04/3-616/1
18	Vertikalna signalizacija, na lokaciji tunel Mekavac, M-10		20.07.2020.	709/20-04/3-52/1
19	Deponovanje građevinskog otpada u putnom pojasu, dionica magistralnog puta Podgorica-Cetinje, lokalitet Šteke		07.02.2020.	709/20-04/3-997/1
20	Radovi na putnom pojasu magistralnog puta M 1, dionica Podgorica 3 - Cetinje		13.03.2020.	709/20-04/3-6/1
21	M96 put, lokacija Šteke, stacionaža km 4+100		28.10.2020.	709/20-04/3-114/1
22	Gradilište novog puta Cetinje – Čevo - Nikšić, na lokaciji Belveder M10		13.11.2020.	04/3-709/20-115/1

23	Korišćenje za pristup na magistralni put, mjesta gdje nema dozvoljenog priključka, Barutana – Opština Podgorica, magistralni put M10, dionica Podgorica 3- Cetinje	22.04.2020.	709/20-04/3-23/1
24	Magistralni put M10, na lokaciji Barutana	28.10.2020	709/20-40/3-115/1
25	Priključni put na lokaciji Ulcinjske krute (M1 stac. 40+900m)	24.06.2020	709/20-04/3-10/2
26	Priključni put na lokaciji Buljarica	06.08.2020.	709/2004/3-62/1
27	M1 Debeli brijeg- Kotor na lokaciji Kostajnica- Kotor	26.06.2020	709/20-04/3-24/2
28	Radovi izgradnje Regionalnog vodovoda, na lokaciji M11 dionica Lepetani - Tivat	01.12.2020	709/20-126/1
29	Radovi na izgradnji ograde sa kapijom, pored magistralnog puta M1, dionica Debeli brijeg - Meljine	07.05.2020	709/20-04/3-28/1

Inspekcija za državne puteve je, u toku 2020. godine dostavila i sedam dopisa[130] Upravi za saobraćaj koji se odnose na stanje na putevima i predlog mjera, sa pratećom fotodokumentacijom i po jedan dopis Ministarstvu saobraćja i pomorstva[131] i Opštini Kolašin[132]. Izdato je šest rješenja kojima se nalažu mjere pravnim i fizičkim licima u skladu sa Zakonom o putevima i dvije službene zabilješke o obilasku terena po inicijativi.

4.6. Pružanje usluga službe pomoći – informisanja

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je, na osnovu prethodno sprovedenog postupka javne nabavke potpisalo Okvirni sporazum[133] sa „Auto-moto savezom Crne Gore“ DOO o pružanju tehničke pomoći domaćim i stranim motorizovanim ušesnicima u saobraćaju na javnim putevima, uklanjanja sa javnih puteva oštećenih vozila i vozila u kvaru, obavještavanja javnosti o stanju prohodnosti javnih puteva, vanrednim događajima na njima, o meteorološkim uslovima značajnim za sigurno odvijanje saobraćaja, pružanje drugih informacija i pomoći (Služba „Pomoći – informisanja“ na javnim putevima u Crnoj Gori – SPI)[134], za period 2019-2023.

Shodno navedenom Okvirnom sporazumu utvrđeno je da ukupna vrijednost usluga sa uračunatim PDV-om ne može preći 2,6 mil. €, za četiri

[130] Broj: 709/20-04/3-4136/1 od 18.06.2020. godine; broj: 709/20-04/3-4127/1 od 18.062020. godine; dopis od 10.02.2020. godine; broj: 709/20-04/3-5669/1 od 12.08.2020. godine; broj: 709/20-04/3-6869/1 od 07.10.2020. godine; broj: 709/20-04/3-4332/1 od 26.06.2020. godine i broj: 707/20-04/3-3624/1 od 31.05.2020. godine.
[131] Broj: 709/20-04/3-5672/1 od 12.08.2020. godine.
[132] Broj: 709/20-04/3-17/2 od 15.06.2020. godine.
[133] Broj: 406/19-13-499/17 od 16.04.2019. godine.
[134] Član 3 Sporazuma.

godine trajanja sporazuma[135], odnosno 650.000€ za prvu godinu primjene (za period 2019-2020) okvirnog sporazuma, 650.000€ za drugu godinu primjene okvirnog sporazuma (za period 2020-2021), 650.000€ za treću godinu primjene okvirnog sporazuma (za period 2021-2022) i 650.000€ za četvrtu godinu primjene okvirnog sporazuma (za period 2021-2022)[136].

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je prilikom sprovođenja postupka javne nabavke informativnih usluga korisnicima puta i usluga vuče vozila, pomoći na putu, popravki vozila na putu i uklanjanje oštećenih vozila s puta, predvidjelo zaključivanje okvirnog sporazuma za predmet nabavke u cjelini, što je za posljedicu imalo da se javio **samo jedan ponuđač**.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nije izvršilo procjenu vrijednosti predmeta javne nabavke (informativne usluge korisnicima puta i usluge vuče vozila, pomoći na putu), na osnovu realnih cijena usluga, već je procijenilo vrijednost predmeta nabavke kao cjeline za godinu, odnosno četiri godine, što za posljedicu ima da se odabranom ponuđaču mjesečno isplaćuje fiksni iznos, bez obzira na obim i vrstu izvršenih usluga.

Na osnovu dokumentacije, koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, a koja je odnosi na realizaciju Okvirnog sporazuma i Ugovora o javnoj nabavci za prvu[137] i drugu godinu[138] trajanja Okvirnog sporazuma državni revizor je utvrdio da:

- „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica **nije dostavljao dokumentaciju** (fakture i mjesečne izvještaje) na osnovu koje je moguće utvrditi vrijednost izvršenih usluga;
- „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica **nije sprovodio mjere i aktivnosti** za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima, koje je prethodno utvrdio Programima obavljanja poslova Službe „Pomoći –informacije“ i dostavio Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.
- „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je ispostavljao mjesečne fakture Ministarstvu saobraćaja i pomorstva sa jednakim mjesečnim iznosima za različit obim izvršenih usluga.
- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva **nije obezbijedilo kontrolu kvaliteta** pružanja usluga od strane „Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO, u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma[139];

Postupkom revizije **nije bilo moguće utvrditi** zašto je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva sprovodilo postupak javne nabavke koji je prethodio potpisivanju Okvirnog sporazuma kada su poslovi pripreme poziva za nadmetanje i zaključivanje ugovora za poslove pružanja tehničke pomoći motorizovanim učesnicima u saobraćaju na javnim putevima, davanja obavještenja o stanju prohodnosti javnih puteva **bili u nadležnosti Uprave za saobraćaj**, u skladu sa Zakonom o putevima[140].

[135] Za period trajanja 2019-2023.
[136] Član 4 Sporazuma.
[137] Broj: 406/19-13-499/19 od 16.04.2019. godine
[138] Broj: 426/20-17-499/49 od 20.04.2020. godine.
[139] Član 12 Okvirnog sporazuma.
[140] Član 15 alineja 13 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).

Ugovor o javnoj nabavci (2019-2020) za prvu godinu trajanja Okvirnog sporazuma[141]

„Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je, u skladu sa potpisanim Ugovorom izradio i dostavio Ministarstvu saobraćaja i pomorstva Program obavljanja poslova Službe „Pomoći –informacije“ (2019-2020)[142], koji obuhvata:

1) Pomoć na putu;
2) Informisanje;
3) Implementaciju mjera i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima;
4) Plan i program usluga i pokrivenost mreže javnih usluga.

Prema navedenom ugovoru „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je dostavio 12 faktura u jednakim iznosima od 54.166,66€ sa PDV-om ili 649.999,62€ sa PDV-om za prvu godinu trajanja Okvirnog sporazuma, pri čemu iz dostavljenih faktura nije moguće utvrditi obim i vrijednost izvršenih usluga u periodu na koji se faktura odnosi.

„Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je Ministarstvu saobraćaja i pomorstva dostavljao mjesečne izvještaje o realizovnim aktivnostima koje su se odnosile na:

- svakodnevno informisanje o stanju na putevima- 24 časa (tri smjene);
- svakodnevno angažovanje SPI resursa[143] – 14 vozila tehničke pomoći i 31 šlep vozilo;
- ukupno 30 medija preko kojih se vrši obavještavanje.

Državni revizor je utvrdio, na osnovu mjesečnih izvještaja o pružanju usluga službe „Pomoći – informisanja“ (SPI) od strane „Auto- moto saveza Crne Gore“ DOO da:

- na osnovu istih nije moguće utvrditi vrijednost izvršenih usluga;
- nijesu implementirane mjere i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima, a koje su prethodno utvrđene Programom obavljanja poslova Službe „Pomoći – informacije“ (2019-2020) od strane „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica;
- ukupan obim usluga tehničke pomoći domaćim i stranim motorizovanim učesnicima u saobraćaju se razlikuje prema periodu izvještavanja.
- Obim obavljenih intervencija od strane „Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO Podgorica (opravke na autu, transport neispravnog vozila i transport havarisanog vozila) je različit po mjesecima za isti iznos fakturisanih usluga.

[141] Broj 406/19-13-499/19 od 16.04.2019. godine.
[142] Broj: 01-221 od 18.04.2019. godine.
[143] Tehnička pomoć domaćim i stranim motorizovanim učesnicima u saobraćaju na javnim putevima, podrazumijeva pružanje usluge pomoći na putu, otklanjanja manjih kvarova i najmanje jednog besplatnog šlepovanja vozila do prvog servisa ili radionice radi otklanjanja kvara za sva vozila registrovana u Crnoj Gori, kao i za strana motorna vozila u skladu sa obavezama iz međunarodnih ugovora (FIA).

Tabela 7: Broj obavljenih intervencija od strane „Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO Podgorica, za prvu godinu trajanja Okvirnog sporazuma

	Mjesec	Opravke na autu	Transport neispravnog vozila	Transport havarisanog vozila	Ukupno:
2019	april/maj	56	93	38	**187**
	maj/jun	53	88	40	**181**
	jun/jul	37	124	84	**245**
	jul/avgust	88	116	62	**266**
	avg/sep	33	76	63	**172**
	sep/okt	33	76	61	**170**
	okt/nov	27	64	47	**138**
	nov/dec	31	74	67	**172**

„Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica nije dostavljao Ministarstvu kompletnu dokumentaciju po kojoj su vršene usluge u skladu sa odredbama[144] Ugovora o javnoj nabavci (2019-2020) za prvu godinu trajanja Okvirnog sporazuma

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nije formiralo radni tim[145] za praćenje realizacije predmetnog ugovora na način predviđen Okvirnim sporazumom, koji je trebalo da vrši kontrolu kvaliteta pružanja usluga i u slučaju uočavanja propusta u obavljanju posla pisanim putem pozove izvršioca i putem zapisnika zajednički konstatuju uzrok i obim uočenih propusta.

Ugovor o javnoj nabavci (2019-2020) za drugu godinu trajanja Okvirnog sporazuma[146]

Prema odredbama Ugovor o javnoj nabavci za drugu godinu trajanja Okvirnog sporazuma „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je, izradio i dostavio Ministarstvu saobraćaja i pomorstva Program obavljanja poslova Službe „Pomoći –informacije“ (2020-2021)[147], koji obuhvatao iste mjere kao i u prvoj godini trajanja sporazuma, i to:

1) Pomoć na putu;
2) Informisanje;
3) Implementaciju mjera i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima;
4) Plan i program usluga i pokrivenost mreže javnih usluga.

[144] Član 6 stav 11.
[145] Član 12 Okvirnog sporazuma.
[146] Broj 426/20-17-499/49 od 20.04.2020. godine.
[147] Broj: 01-105 od 20.04.2020. godine.

„Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica je, za izvršene usluge; dostavio Ministarstvu saobraćaja i pomorstva 12 faktura u jednakim iznosima od 54.166,66€ sa PDV-om ili 649.999,62€ sa PDV-om za drugu godinu trajanja Okvirnog sporazuma, pri čemu iz dostavljenih faktura nije moguće utvrditi obim i vrijednost izvršenih usluga u periodu na koji se faktura odnosi.

Državni revizor je utvrdio, na osnovu mjesečnih izvještaja o pružanju usluga službe „Pomoći – informisanja“ (SPI) koje je „Auto- moto saveza Crne Gore“ DOO dostavljao i u drugoj godini trajanja Okvirnog sporazuma, da:

- na osnovu istih nije moguće utvrditi vrijednost izvršenih usluga;
- nijesu implementirane mjere i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima, a koje su prethodno utvrđene Programom obavljanja poslova Službe „Pomoći – informacije“ (2020-2021) od strane „Auto-moto savez Crne Gore“ DOO Podgorica;
- Obim obavljenih intervencija od strane „Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO Podgorica (opravke na autu, transport neispravnog vozila i transport havarisanog vozila) je različit po mjesecima za isti iznos fakturisanih usluga.

Tabela 8: Broj obavljenih intervencija od strane „Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO Podgorica, za drugu godinu trajanja Okvirnog sporazuma

	Mjesec	Opravke na autu	Transport neispravnog vozila	Transport havarisanog vozila	Ukupno:
2020	dec/jan	16	58	35	**109**
	jan/feb	34	48	20	**102**
	feb/mart	16	33	10	**59**
	mart/april	20	33	38	**91**
	april/maj	10	27	13	**50**
	maj/jun	23	33	19	**75**
	jun/jul	44	43	25	**112**
	jul/avgust	78	80	51	**209**
	avg/sep	37	54	45	**136**
	sept/okt	36	53	39	**128**
	okt/nov	16	21	14	**51**
	nov/dec	9	18	15	**42**

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nije ni za period druge godine trajanja Okvirnog sporazuma formiralo radni tim[148] za praćenje realizacije predmetnog ugovora na način predviđen Okvirnim sporazumom, koji je trebalo da vrši kontrolu kvaliteta pružanja usluga.

[148] Član 12 Okvirnog sporazuma.

5. ZAKLJUČCI REVIZIJE

Državni revizor je, nakon sprovedenog postupka revizije, utvrdio da **postojeći sistem planiranja** razvoja i održavanja državnih puteva **nije zasnovan na odgovarajućim** i Zakonom[149] utvrđenim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim **kriterijumima**, koji se utvrđuju srednjoročnim programom.

Godišnje planiranje izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva treba da bude zasnovano na prioritetnom određivanju investicionih projekata, naročito imajući u vidu utvrđene performanse putne infrastrukture i ograničene resurse, sa jasno utvrđenim nadležnostima prilikom predlaganja i izbora investicionih projekata koji će se finansirati iz sredstava budžeta.

Posebno je značajano sprovođenje mjera bezbjednosti saobraćaja (ocjena uticaja na bezbjednost saobraćaja, revizija bezbjednosti, provjera bezbjednosti, rangiranje državnih puteva prema bezbjednosti saobraćaja) na državnim putevima koje se primjenjuju u fazi planiranja, projektovanja građenja i eksploatacije puteva. **Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, započelo je aktivnosti na realizaciji mjera bezbjednosti saobraćaja**, u skladu sa Zakonom o putevima[150] koji se primjenjuje od 2020. godine, međutim iste su, u periodu vršenja revizije bile **u ranoj fazi realizacije.**

Uprava za saobraćaj prilikom realizacije projekata putne infrastrukture, koji su finansirani iz sredstava tekućeg i kapitalnog budžeta, **nije sprovodila revizije bezbjednosti saobraćaja** koje se vrše se ocjenjivanjem parametara koji se odnose na karakteristike projekata za putnu infrastrukturu u svim fazama projektovanja, od planiranja do početka eksploatacije puta-za novi put, odnosno za rekonstrukciju državne putne infrastrukture u odnosu na bezbjedno odvijanje saobraćaja na njima.

5.1. Mjere bezbjednosti saobraćaja na državnim putevima

Zakonom o putevima[151] koji je važio do avgusta 2020. godine bezbjednost državnih puteva u odnosu na bezbjednost saobraćaja podrazumijevala je sprovođenje postupaka koji su se odnosili na:

- ocjenu uticaja državnih puteva na bezbjednost saobraćaja;
- reviziju bezbjednosti državnih puteva;
- rangiranje i upravljanje državnim putevima u odnosu na bezbjednost saobraćaja;
- provjeru bezbjednosti državnih puteva[152]:

Međutim, primjena navedenih postupka bezbjednosi saobraćaja istim Zakonom odložena je do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji[153].

[149] Zakon o putevima.
[150] "Sl. list CG", broj: 082/20.
[151] Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).
[152] Član 50a -50j Zakona.
[153] Član 96b Zakona.

Važećim Zakonom o putevima[154], koji je stupio na snagu 2020. godine određeno je da se državni putevi planiraju, projektuju, rekonstruišu, grade, i održavaju radi nesmetanog i bezbjednog odvijanja saobraćaja na njima, dok se bezbjednost državnih puteva u pogledu bezbjednosti saobraćaja obezbjeđuje sprovođenjem navedenih postupaka bezbjednosti saobraćaja. Izrada podzakonskih akata od strane Ministarstva saobraćaja i pomorstva, koja bi trebalo u skladu da sa navedenim Zakonom, bliže regulišu ovu oblast i stvore neophodne uslove za njihovo sprovođenje, u periodu vršenja revizije nijesu bila usvojena, odnosno njihova izrada je bila u ranoj fazi realizacije.

Do perioda vršenja revizije sprovedene mjere bezbjednosti saobraćaja finansirane iz sredstava pomoći[155] sve su ukazivale na činjenicu da su potrebna značajna poboljšanja putne infrastrukture. To su:

- Procjena bezbjednosti saobraćaja na putevima tj. snimanja državnih puteva i mapiranja mjesta saobraćajnih nezgoda. Izvještaj o procjeni bezbjednosti na putevima u Crnoj Gori izrađen u januaru 2020. godine prema kojem je **55% ispitanih puteva dobilo najlošiju ocjenu i odlikuju se kao putevi sa najmanje performansi**;

- U pogledu sprovođenja inspekcije bezbjednosti saobraćaja na putevima (RSI), ConnecTA konsultanti su u periodu od 3. do 7. oktobra 2017. godine sproveli inspekciju bezbjednosti saobraćaja na definisanoj putnoj dionici Podgorica - Mioska.
  U cilju poboljšanja bezbjednosti saobraćaja, na osnovu pregleda pomenute dionice na određenim djelovima potrebno je poboljšati horizontalnu i vertikalnu signalizaciju, sanirati habajući sloj puta, ukloniti opasne objekte, proširiti saobraćajne trake, poboljšati preglednost na putu, poboljšati tehničke standarde tunela, poboljšati bezbjednost na raskrsnicama sa odgovarajućom horizontalnom i vertikalnom signalizacijom[156];

- U pogledu sprovođenja revizije bezbjednosti saobraćaja na putevima (RSA) u skladu sa Direktivom EU 2008/96 na projektima na Sveobuhvatnoj i Glavnoj putnoj mreži, Connecta RSA tim sproveo je RSA na projektima na putnom pravcu M-2 Kolašin (Crkvine) - Mojkovac - Bijelo polje (Ribarevine) .
  U cilju poboljšanja bezbjednosti saobraćaja, na osnovu pregleda pomenute dionce donešeni su zaključci da je potrebno unaprijediti tehničke standarde (saniranje oštrih krivina, prilaznih puteva i raskrsnica, uklanjanje opasnih objekata, poboljšanje horizontalne i vertikalne signalizacije, održavanje putnog pojasa i dr.)[157].

---

[154] "Službeni list Crne Gore", br. 082/20 od 06.08.2020.
[155] IPA i Tehnička podrška Evropske komisije za povezivanje Zapadnog Balkana - ConnecTA.
[156] Program poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju 2020-2022. godina s Akcionim planom 2020-2022. godina; Vlada Crne Gore Ministarstvo unutrašnjih poslova-Jul, 2019. godine, strana 18.
[157] Program poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju 2020-2022. godina s Akcionim planom 2020-2022. godina; Vlada Crne Gore Ministarstvo unutrašnjih poslova-Jul, 2019. godine, strana 19.

Uprava za saobraćaj prilikom realizacije infrastrukturnih projekata u skladu sa godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva nije vršila revizije bezbjednosti saobraćaja za projekte koji su finansirani iz sredstva tekućeg i kapitalnog budžeta. Revizije bezbjednosti saobraćaja vršene su samo za državne puteve koju su finansirani iz kredita Evropske investicione banke (EIB) i Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EIBRD) u iznosu od 300.000, u skladu sa Godišnjim planom redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2019. godinu.

Ocjena uticaja državnih puteva na bezbjednost saobraćaja

Ocjena uticaja državnih puteva na bezbjednost saobraćaja vrši se analizom uticaja novog puta ili rekonstrukcije postojećeg puta na bezbjednost saobraćaja. Ocjenu vrši stručna komisija i o tome sačinjava izvještaj, pri čemu najmanje jedan član komisije treba da raspolaže sertifikatom za revizora bezbjednosti puteva. Način polaganja i program stručnog ispita za revizora propisuje Ministarstvo[158].

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, u periodu vršenja revizije, **nije** podzakonskim aktima **definisalo način i postupak ocjene uticaja državnih puteva na bezbjednost saobraćaja** (bliži sastav stručne komisije, uslove koje moraju da ispunjavaju članovi stručne komisije, sadržaj izvještaja itd).

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, u periodu vršenja revizije, nije imalo utvrđen program sertifikacije revizora bezbjednosti puteva.

Revizija bezbjednosti državnih puteva

Revizija bezbjednosti državnih puteva vrši se ocjenjivanjem parametara koji se odnose na karakteristike projekata za putnu infrastrukturu u svim fazama projektovanja, od planiranja do početka eksploatacije puta za novi put, odnosno za rekonstrukciju državne putne infrastrukture u odnosu na bezbjedno odvijanje saobraćaja na njima.

Revizija bezbjednosti državnih puteva vrši se prilikom izrade tehničke dokumentacije i izgradnje državnog puta[159]. **Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, do momenta vršenja revizije, nije izradilo podzakonska akta kojima se bliže određuje ova oblast.**

Rangiranje i upravljanje državnim putevima u odnosu na bezbjednost saobraćaja

Rangiranje državnih puteva prema bezbjednosti saobraćaja i upravljanje tim putevima je postupak u kojem se vrši definisanje, analiza i rangiranje dionica putne mreže koja je u eksploataciji više od tri godine i na kojima se dogodio veliki broj saobraćajnih nezgoda sa tragičnim posljedicama u odnosu na intenzitet saobraćaja.

[158] Član 55 Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", br. 082/20 od 06.08.2020).
[159] Član 56 Zakona o putevima ("Sl. list CG", br. 082/20).

Postupak rangiranja i upravljanja putevima sprovodi Uprava za saobraćaj preko pravnog lica izabranog u postupku javnog nadmetanja u skladu sa zakonom.[160]

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, do momenta vršenja revizije, **nije** podzakonskim aktima **odredilo bliže uslove za sprovođenje rangiranja državnih puteva prema bezbjednosti saobraćaja.**

5.2. Pružanje usluga službe pomoći – informisanja

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nije obezbijedilo kontrolu kvaliteta pružanja usluga od strane odabranog ponuđača („Auto-moto saveza Crne Gore“ DOO), što za posljedicu ima da isti nije sprovodio mjere i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima, koje je prethodno utvrdio Programima obavljanja poslova Službe „Pomoći–informacije“ i dostavio Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je sprovelo postupak javne nabavke usluga informisanja i pomoći na putu na način koji nije obezbijedio ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje javnih sredstava, jer nije obezbijeđen proporcionalni odnos između obima usluga koje su predmet nabavke i procijenjene vrijednosti javne nabavke. Vrijednost predmeta javne nabavke je procijenjen kao fiksni za period od godinu (odnosno četiri godine), bez obzira na obim stvarno izvršenih usluga.

[160] Član 57 Zakona o putevima ("Sl. list CG", br. 082/20).

6. OCJENA I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekata revizije, a u skladu sa čl. 44 Zakona o Državnoj revizorskoj insituciji i čl. 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: dr Branislav Radulović (Rukovodilac Kolegijuma) i g. Zoran Jelić (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 07.04.2021. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji uspjeha

Efikasnost redovnog i investicionog održavanja državnih puteva

Državna revizorska institucije (DRI) je, nakon sprovedenog postupka revizije uspjeha, ocijenila da postojeći **sistem** redovnog i investicionog održavanja državnih puteva **nije u dovoljnoj mjeri efikasan**[161].

Predmetnom revizijom, vršenom za period 2018-2020 godina, obuhvaćeno je redovno i investiciono održavanje državnih puteva koje je u skladu sa godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva planirano u iznosu od 136.514.526,50€[162].

Revizijom je utvrđeno da je Uprava za saobraćaj uspostavila funkcionalnu i operativnu bazu podataka državnih puteva, da je sprovela odgovarajući postupak javnih nabavki za izvođenje radova na redovnom održavanju državnih puteva i da sprovodi odgovarajuće postupke javnih nabavki za izvođače radova i pružanje usluga prilikom realizacije projekata investicionog održavanja državnih puteva, koji su bili obuhvaćeni postupkom revizije.

Predmetnom revizijom je **utvrđeno da nije:**

- uspostavljeno srednjoročno planiranje infrastrukturnih projekata[163] u skladu sa objektivnim kriterijumima saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim od strane Uprave za saobraćaj;

- vršen odgovarajući nadzor nad sprovođenjem obaveza iz ugovora prilikom pružanja usluga službe pomoći i informisanja i kontrola kvaliteta pružanja usluga od strane ranijeg Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

[161] Član 53 Uputstva o metodologiji vršenja revizije uspjeha ("Sl. list CG", br. 068/19).
[162] U 2018. godini 44.887.263,25€, u 2019. godini 45.087.263,25€ i u 2020. godini 46.540.000,00€.
[163] Član 19 Zakona o putevima ("Sl. list RCG", br. 042/04, "Sl. list CG", br. 021/09, 054/09, 040/10, 073/10, 036/11, 040/11, 092/17).

Na osnovu iznesenih nalaza i zaključaka, a u cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema održavanja državnih puteva, vrhovna državna revizija (DRI) daje sljedeće:

P R E P O R U K E

Ministarstvo kapitalnih investicija[164] (pravni sljedbenik Ministarstva saobraćaja i pomorstva) treba da:

1. Obezbijedi sprovođenje mjera bezbjednosti saobraćaja prilikom realizacije infrastrukturnih projekata u saradnji sa Upravom za saobraćaj, shodno Zakonu o putevima[165], posebno u dijelu izrade podzakonskih akata u cilju sprovođenja revizije bezbjednosti saobraćaja.

2. Učestvuje u izradi planova i programa održavanja putne infrastrukture, obezbjeđuje kontrolu realizacije planova i programa održavanja i prati izvođenje radova i realizaciju projekata u skladu sa poslovima koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva[166].

3. Vrši nadzor nad donošenjem planskih dokumenata iz oblasti razvoja održavanja državnih puteva i načinom i postupkom izvještavanja o realizovanim aktivnostima prije dostavljanja Vladi na usvajanje istih, u skladu sa članom 46 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave[167].

4. Unaprijedi oblast inspekcijskog nadzora nad državnim putevima utvrđivanjem planskog pristupa u vršenju nadzora i poveća obuhvat inspekcijskih kontrola u oblastima, koja su definisana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva[168].

5. Direkcija za inspekcijski nadzor državnih puteva treba da izrađuje planove kontrole tako da je moguće utvrditi prioritete u vršenju inspekcijskog nadzora državnih puteva.

[164] Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list CG", br. 118/20).
[165] "Službeni list Crne Gore", br. 082/20 od 06.08.2020.
[166] Član 5 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobracaja i pomorstva, april 2019. godine.
[167] "Sl. list CG", br. 118/20, 121/20, 001/21, 002/21.
[168] Član 5.

6. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nije formiralo radni tim za praćenje realizacije obaveza iz Ugovora o javnoj nabavci (2019-2020) za prvu godinu trajanja Okvirnog sporazuma[169] i Ugovor o javnoj nabavci (2019-2020) za drugu godinu trajanja Okvirnog sporazuma[170] o pružanju tehničke pomoći domaćim i stranim motorizovanim učesnicima u saobraćaju na javnim putevima, uklanjanja sa javnih puteva oštećenih vozila i vozila u kvaru, obavještavanja javnosti o stanju prohodnosti javnih puteva, vanrednim događajima na njima, o meteorološkim uslovima značajnim za sigurno odvijanje saobraćaja, pružanje drugih informacija i pomoći (Služba „Pomoći – informisanja“ na javnim putevima u Crnoj Gori – SPI). Radni tim je trebalo da vrši kontrolu kvaliteta pružanja usluga i u slučaju uočavanja propusta u obavljanju posla pisanim putem pozove izvršioca i putem zapisnika zajednički konstatuju uzrok i obim uočenih propusta.

   Prema izjašnjenju subjekta revizije[171] „Ministarstvo kapitalnih investicija je, kao pravni sljedbenik Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Rješenjem broj 01-011/21-2986/1 od 22.03.2021. godine formiralo radni tim za kontrolu kvaliteta realizacije obaveza iz Okvirnog sporazuma sa „Auto-moto savezom Crne Gore“.

   - Preporučuje se Ministarstvu kapitalnih investicija da formirani radni tim za kontrolu kvaliteta realizacije obaveza iz Okvirnog sporazuma sa „Auto-moto savezom Crne Gore“ DOO za period 2019-2023 o pružanju tehničke pomoći domaćim i stranim motorizovanim učesnicima u saobraćaju na javnim putevima (Služba „Pomoći – informisanja“ na javnim putevima u Crnoj Gori – SPI) obezbijedi **kontinuirano praćenje** sporazumom i ugovorima utvrđenih obaveza.

7. Obezbijedi realizaciju preostalih obaveza, iz Okvirnog sporazuma, koji je potpisan za period 2019-2023[172] sa „Auto-moto savezom Crne Gore“ DOO, na osnovu tržišne vrijednosti usluga (informisanje i pokrivenost mreže javnih usluga) i vrijednosti izvršenih usluga (opravke na autu, transport neispravnog vozila i transport havarisanog vozila) za koje postoji potpuna i vjerodostojna dokumentacija.

8. Obezbijedi implementaciju mjera i aktivnosti za podizanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti na putevima u skladu sa Programima obavljanja poslova Službe „Pomoći –informacije.“

[169] Broj 406/19-13-499/19 od 16.04.2019. godine.
[170] Broj 426/20-17-499/49 od 20.04.2020. godine.
[171] Broj: 01-011/21-3245/1 od 29.03.2021. godine.
[172] Broj: 406/19-13-499/17 od 16.04.2019. godine.

Uprava za saobraćaj treba da:

1. Izradi srednjoročni program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva koji definiše:
   - prioritetne zadatke na razvoju i održavanju državnih puteva,
   - izvore finansijskih sredstava za njihovu realizaciju;
   - dinamiku i obim realizacije pojedinih planskih zadataka u planskom razdoblju

   i isti dostavlja ministarstvu i Vladi na usvajanje;

2. Vrši definisanje prioritetnih zadataka, u srednjoročnom programu, na način da su zasnovani na objektivnim saobraćajnim, tehničkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.

3. Utvrdi način i postupak predlaganja, selekcije i donošenja odluke o infrastrukturnim projektima koji će u skladu sa godišnjim planovima redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državih puteva biti finansirani iz sredstava budžeta.

4. Kontinuirano nastavi da prati i vrši nadzor, obezbjeđuje realizaciju obaveza i preduzima mjere iz ugovora koji se odnose na poslove redovnog i investicionog održavanja državnih puteva, sa izvođačima radova i drugim pravnim licima.

5. Za slučaj nastanka kašnjenja u realizaciji ugovorenih obaveza od strane izvođača radova i drugih pravnih lica, a u cilju dobrog izvršenja ugovora i otklanjanja nedostataka u ugovorenom roku, treba da vrši naplatu ugovorene kazne/penala i preduzima mjere koje se odnose na aktiviranje garancija.

6. Vrši revizije bezbjednosti saobraćaja za novi put, odnosno za rekonstrukciju državne putne infrastrukture u odnosu na bezbjedno odvijanje saobraćaja na njima prilikom realizacije infrastrukturnih projekata i sprovodi druge mjere bezbjednosti saobraćaja, u skladu sa Zakonom o putevima[173] iz 2020. godine i podzakonskim aktima, iz svoje nadležnosti.

[173] "Službeni list Crne Gore", br. 082/20 od 06.08.2020.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj revizije nalaže da:

- subjekti revizije, u roku od 30 dana, dostave Državnoj revizorskoj instituciji **plan aktivnosti za realizaciju preporuka** koji sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove.

- **subjekti revizije**, u skladu sa čl. 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, u roku od 6 mjeseci od dana prijema konačnog Izvještaja o reviziji **izvijeste DRI o preduzetim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.**

- se predmetni izvještaj dostavi Odboru za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore na upoznavanje.

Podgorica, 07.04.2021.g.

Rukovodilac Kolegijuma DRI
dr Branislav Radulović

_____

Senator DRI